

UNIVERSITETET I BERGEN

Det humanistiske fakultet

MØTEINNKALLING

Studierstyret ved Det humanistiske fakultet

Tidspunkt: 15.11.17, kl. 12.15-14.00

Sted: Sydneplassen 12-13, undervisningsrom 208/209

Innkalling er sendt til:

Claus Huitfeldt, Synnøve Ones Rosales (IF), Matti Garnes Wiik (LLE), Tove Fjell (AHKR), Ole Martin Skilleås (FOF), Randi Gressgård (SKOK), Michael Grote (Observatør UBHF), Marie von der Lippe (leder for PUHF), Sigbjørn Løland Torpe (studentrepr.) og Sara Marie Skaug Bjørkly (studentrepr.)

Saksliste og sakspapirer følger vedlagt

Eventuell forfall bes meldt snarest til personlig varamedlem og sekretariatet, tlf. 55 58 99 63, evt. pr. e-post til ranveig.lote@uib.no

Bergen, 08.11.17

Claus Huitfeldt
prodekan

Ranveig Lote
studiesjef

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Det humanistiske fakultet
Telefon 55589380
post@hf.uib.no

Postadresse
Postboks 7805
5020 Bergen

Besøksadresse
Harald Hårfagresgate 1
Bergen

Saksbehandler
Ranveig Lote
55589963

side 1 av 102

Saksliste:

I	Godkjenning av innkalling	3
II	Protokoll fra møte i Studiestyret 04.10.17.....	3
III	Orienteringssaker	3
i)	Suppleringsopptaket MA-HF	3
ii)	Oppretting av enkeltemneopptak.....	4
iii)	Dispensasjon fra vedtaket i Studiestyret 4.10.17 sak 24/17	6
iv)	Notat om forsinket sensur (oppsummering av tiltak).....	6
v)	Oversikt over studieplansaker til behandling ved fakultetet	6
vi)	Invitasjon til Studiekvalitetsseminar	6
IV	Vedtakssaker	10
	Sak 25/17: Programsensorrappport 2016 – studieprogram i kulturvitenskap	10
	Sak 26/17: Programsensorrappport 2017 – BA-program i retorikk, UiB	19
	Sak 27/17: Programsensorrappport 2016 – studietilbudet i russisk	31
	Sak 28/17: Programsensorrappport 2016 – studietilbudet i arabisk	39
	Sak 29/17: Programsensorrappport 2017 – studietilbudet i engelsk	60
	Sak 30/17: Programsensorrappport 2017 – studietilbudet i japansk	68
	Sak 31/17: Programsensorrappport 2017 – studietilbudet i kinesisk.....	77
	Sak 32/17: Studentmottaket ved Det humanistiske fakultet – høsten 2017.....	87
	Sak 33/17: Retningslinjer for kontrollsensur (sakspapir ettersendes)	102

I Godkjenning av innkalling

Godkjenning av innkalling og sakspapirer.

II Protokoll fra møte i Studiestyret 04.10.17

Godkjenning av [protokoll](#) fra møtet 04.10.17

III Orienteringssaker

i) Suppleringsopptaket MA-HF

Søkertall for masteropptaket våren 2018.

Typenr	Typekode	Studieprogram	Antall plasser	Antall søkere	Antall førstepr.
2341	MA-ARK	Arkeologi	7	3	3
2343	MA-ENG	Engelsk	5	10	6
2344	MA-FILO	Filosofi	7	5	5
2345	MA-FRAN	Fransk	4	0	0
2346	MA-GRE	Gresk	2	0	0
2347	MA-HIS	Historie	1	8	7
2352	MA-LAT	Latin	2	0	0
2353	MA-LING	Lingvistikk	9	6	1
2354	MA-LITT	Allmenn litteraturvitenskap	5	5	5
2357	MA-NOFI	Norrøn filologi	5	0	0
2358	MA-NORD	Nordisk språk og litteratur	5	6	6
2359	MA-RELV	Religionsvitenskap	8	4	3
2360	MA-RUSS	Russisk	4	1	1
2361	MA-SPLA	Spansk språk og latinamerikastudier	5	5	5
2362	MA-TEAT	Teatervitenskap	1	3	2
2363	MA-TYS	Tysk	4	1	0
2367	MA-DIGI	Digital kultur	7	4	3
<i>Sum</i>			81	61	47

ii) Oppretting av enkeltemneopptak

Dokumenter i saken:

- Brev fra Studieadministrativ avdeling 3.11.2017

UNIVERSITETET I BERGEN
Studeadministrativ avdeling

Fakultetene

Referanse	Dato
2017/13698-BVNY	03.11.2017

Oppretting av enkeltemneopptak

Fra og med våren 2018 innføres UIB opptak til enkeltemner. Vi tar i bruk tilsvarende løsning som UiO har benyttet siden 2011¹. Denne åpner for at personer med generell studiekompetanse kan få opptak til emner med ledig kapasitet uten at de har en eksisterende studierett ved institusjonen.

Tilbudet vil kun gjelde emner på bachelornivå, og fakultetene avgjør selv om de ønsker å delta i enkeltemneopptaket og hvilke emner de eventuelt skal tilby.

Hvem kan søke?

Enkeltemneopptaket vil være tilgjengelig både for tidligere studenter og søkere som aldri har studert ved UIB. Både personer med generell studiekompetanse og realkompetanse kan søke. Søkere til emner som krever spesielle opptakskrav (realfag) vil måtte dokumentere at de oppfyller disse kravene.

Hvordan fungerer enkeltemneopptaket?

Enkeltemneopptaket er et undervisningsopptak med direktepåkalding, etter først-til-møllen-prinsippet. Løsningen tar som utgangspunkt at personer som ikke har studierett kan undervisnings- og vurderingsmelde seg til emner på Studentweb, semesterregistrere seg og betale semesteravgift. Hvilke emner de får tilgang til avgjøres av fakultetene. Siden det er snakk om å utnytte ledig kapasitet på emnene, krever det at fakultetene har oversikt over hvor mange det er plass til.

For at Studieadministrativ avdeling skal få oversikt over hvor stort omfang dette opptaket vil få for våren 2018, ber vi om tilbakemelding på to punkter innen 22. november:

- Ønsker fakultetet å delta i enkeltemneopptaket for våren 2018?
- I så fall, hvor mange emner er det aktuelt å tilby (anslag)?

¹ Se informasjon til søkere (<http://www.uio.no/studier/vektab/enkeltemner/>) og innsettinformasjon (<http://www.uio.no/ocw-opsa/ta-til-eksamen/ta-til-eksamen/undervisningsenkeltemneopptaket/enkeltemne-sjekkliste.htm>)

Dette er et UiB-ident-sitat som godkjennes elektronisk i ePoste

Studieadministrativ avdeling Telefon 5559314	Postadresse Postboks 7800 5020 Bergen	Besøksadresse Langegt. 1-3 Bergen	Salobehandler Svein Jarle Hymark 5559101
---	---	---	--

side 1 av 2

For å sikre at fakultetene får et godt grunnlag for å ta en avgjørelse, ønsker vi å kalle inn til et møte hvor løsningen blir presentert med mulighet for å stille spørsmål og diskusjon. Tid og sted for møtet er

Torsdag 16. november kl. 13-14.30, Internasjonalt rom (Studentsenteret)

Målggruppen er studiesjefer, FS-superbrukere eller andre personer med god kompetanse innen undervisnings- og vurderingspåmelding (1-2 personer fra hvert fakultet).

Vi ber om at fakultet som ønsker å delta i enkeltinneopptaket deltar på dette møtet.

Tidsplan og frister

- Søknadsweb åpner for enkeltinnesøkere	1. desember
- Studentweb åpner for programstudenter	11. desember
- Programstudentene melder seg for	10. januar ²
- Søknadsfrist enkeltinnesøkere	3. januar
- Emner med ledig kapasitet slippes	12. januar
- Semesterregistreringsfrist	1. februar

Enkeltinneopptaket vil være et samarbeid mellom Studleadministrativ avdeling og fakultetene som ønsker å delta.

SA står for test og drift av løsningen, det vil si:

- Produksjonssetting i FS og støtte til fakultetene
- Saksbehandling av generell studiekompetanse, realkompetanse og spesielle opptakskrav
- SA oppretter nettside med oversikt over ledige emner
- Informasjon til søkere, inkludert nettside

Fakultetene må:

- Vurdere kapasitet på alle emner, og sikre nødvendig datagrunnlag i FS (kapasitet på emnenivå)
- Informere eksisterende studenter om nye perioder for å melde seg til emner, 11. des – 10. jan kun for programstudenter og 12. jan – 1. feb for alle
- Ha ett kontaktpunkt mot SA

Kontaktinformasjon

Har du spørsmål, kontakt Svein Jarle Nymark, svein.nymark@iuh.no

Vennlig hilsen

Christen Soleim
avdelingsdirektør

Svein Jarle Nymark
rådgiver

² For at man skal kunne åpne et emne for enkeltinnesøkere, er det viktig at programstudenter har meldt seg til undervisning i emner på så tidlig tidspunkt som mulig.

- iii) Dispensasjon fra vedtaket i Studiestyret 4.10.17 sak 24/17

Muntlig orientering

- iv) Notat om forsinket sensur (oppsummering av tiltak)

Dokumenter i saken ettersendes.

- v) Oversikt over studieplansaker til behandling ved fakultetet

Oversikten ettersendes

- vi) Invitasjon til Studiekvalitetsseminar

Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier

Senter for kvinne- og kjønnsforskning

Institutt for fremmedspråk

Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap

Institutt for filosofi og førstesemesterstudier

Referanse	Dato
2017/13898-RAL	09.11.2017

Invitasjon til faglig ledelse: Studiekvalitetsseminar ved UiB 14. desember

Undervisningsledelsen ved Det humanistiske fakultet har mottatt epost med invitasjon til Studiekvalitetsseminar ved UiB den 14. desember, der målgruppen er til faglig ledelse ved institutter og fakultet.

Fakultetet videresender herved invitasjonen i brev form og ber om at invitasjonen formidles til alle som er i målgruppen ved den enkelte enhet.

Som programinformasjonen viser, vil seminaret gi konkrete verktøy/tilnærminger til arbeidet med utvikling og gjennomføring av studentaktive undervisningsformer og vurderingsformer i

studieprogrammene. Vi vil derfor sterkt oppfordre til at instituttene benytter anledningen til å lære mer om hvilke muligheter Mitt UiB tilbyr i så henseende.

Vennlig hilsen

Claus Huitfeldt
prodekan for undervisning og internasjonalisering

Ranveig Lote

studiesjef

Se for øvrig invitasjonen fra Studieadministrativ avdeling:

Til faglig ledelse ved institutter og fakulteter

*Årets studiekvalitetsseminar finner sted 14. desember, fra kl. 09:00-12.30 i Universitetsaulaen. Tema for seminaret er: **Mitt UiB i undervisning og vurdering. Erfaringer og eksempler.***

Mitt UiB har nå vært i bruk ved UiB i over ett år, og på kvalitetsseminaret vil vi drøfte erfaringer og muligheter dette verktøyet gir oss. Hvordan kan vi bruke Mitt UiB for å få økt studentaktivitet i undervisning og læring? Hvordan kan vi bruke Mitt UiB i vurderingsarbeidet?

- Øyvind Fiksen vil snakke om Mitt UiB og studentaktivisering
- Juridisk fakultet vil presentere piloterfaringer med det nye seminarverktøyet tilknyttet Mitt UiB. Seminarverktøyet er utviklet i Office365 og ivaretar muligheten for å la studentene få innsyn i

hverandres tekster og kommentere i dem. Halvard Haukeland Fredriksen og arbeidsgruppeledere for arbeidsgrupper på 2. studieår Oda Indset og Ola Lund orienterer.

- *Cecilie Hansen ved SLATE (Centre for the Science of Learning & Technology) vil snakke om hvordan læringsanalyse kan brukes til evaluering av læringseffekt av egen undervisning.*

Seminarer vil være en blanding av korte presentasjoner i plenum og i mindre grupper, erfaringsutveksling og diskusjoner med mål om at hver deltaker gjennom disse aktivitetene skal få konkrete verktøy/tilnærminger de kan ta med tilbake til rollen som utdanningsleder og eventuelt egen undervisning.

Målgruppen for seminaret er avgrenset til å gjelde:

- *Faglig undervisningsansvarlig/undervisningsleder ved hvert av instituttene/sentrene (el.)*
- *Instituttledere*
- *Faglig ansvarlig for hvert av studieprogrammene*
- *Utdanningsdekan og studiesjef ved fakultetene*
- *Studentutvalgsleder ved hvert av fakultetene*

Påmeldingslenke: <https://skjemaker.app.uib.no/view.php?id=3992633>

Vi ønsker dere hjertelig velkommen!

Vennlig hilsen

Studieadministrativ avdeling,

seksjon for studiekvalitet

IV Vedtakssaker

Styre: Studiestyret ved Det humanistiske fakultet

Sak: 25/17

Møte: 15.11. 2017

[Sak 25/17: Programsensorrappport 2016 – studieprogram i kulturvitenskap](#)

Dokumenter i saken

- **Programsensorrappport fra Anne Eriksen, UiO**
- **Tilsvar til programsensor 2016, AHKR**

Forslag til vedtak:

Studiestyret tar rapporten til etterretning.

Claus Huitfeldt
prodekan

Ranveig Lote
studiesjef

Programsensorrappport 2016 – studieprogram i kulturvitenskap UiB,*Bakgrunn og oppdrag:*

Studieprogrammet har de siste par årene vært inne i en periode av store omstillinger, blant annet knyttet til et generasjonsskifte og stor vilje til nytenkning blant de ansatte. Emneporteføljen er blitt betydelig forenklet og strukturen i programmet er blitt klarere.

Det siste året er fagmiljøet trukket inn i arbeidet med HF2018. For kulturvitenskapens del innebærer forslaget som er fremmet fra AHKR en videreutvikling av det arbeidet som allerede er gjort på fagmiljøets eget initiativ og i dialog med programsensor gjennom flere år.

Omstillingene som allerede er vedtatt i fagmiljøet, gjelder BA-programmet. En tilsvarende omstilling av MA-programmet gjenstår. Arbeidet som gjøres her må følge opp de føringene som er lagt gjennom endringene i BA-programmet, samt AHKR's innspill til HF2018.

Programsensors oppgave i 2016 er dermed å bidra til å starte prosessen med omlegging av MA-programmet i kulturvitenskap. Undertegnede er oppnevnt som programsensor for en ny periode som strekker seg fra H-2016 til V-2019. Arbeidet i 2016 bygger dermed på en fortløpende og mangeårig dialog med fagmiljøet.

Fremgangsmåte og rammer:

Arbeidet er gjennomført på samme måte som tidligere år. Et viktig utgangspunkt har vært grundig lesning av nettsidene som presenterer studieprogrammet og de enkelte emnene som inngår. I tillegg har fagmiljøet har sendt informasjon om de pågående omstillingsprosessene. AHKR's forslag til HF2018 er et sentralt dokument i denne sammenhengen.

02.12.2016 ble det gjennomført møter med studenter i kulturvitenskap og med fagmiljøet. Fra studentene møtte Stine Elisabeth Hole som BA-student og Sørine Nydam Andersen og Joakim Evensen som førstesemesters MA-studenter. Fra fagmiljøet møtte samtlige fast vitenskapelig ansatte, samt studiekonsulent Eirik K. Goksøyr.

Studentene var gjennomgående svært fornøyde med det nåværende studieprogrammet (på begge nivåer), og så ingen grunn til store endringer. De var i liten grad kjent med situasjonen rundt HF2018 og hadde derfor få synspunkter på disse forholdene. Synspunktene fra begge gruppene er ellers trukket inn i gjennomgangen nedenfor.

Masterprogrammet i kulturvitenskap – eksisterende tilbud:

MA-programmet i kulturvitenskap er to-årig. Det inneholder fire obligatoriske emner, hver på 15sp, som anbefales tatt første studieår. Disse emnene er:

- KUVI301, teoretiske perspektiver i kulturvitenskap.
- KUVI302, kulturvitenskap: prosjektskildring.
- KUVI303, kulturvitenskapens kulturhistorie.
- KUVI304, kulturvitenskap: kvalitativ metode og forskningsetikk.

Andreåret brukes deretter til skriving av master-oppgaven, som teller 60 sp (KUVI350). Viledning og deltakelse på masterseminar (70 %) er obligatorisk. Det er også deltakelse på et todagers forskningsetisk seminar, AHKR300.

Nettpresentasjonen av masterprogrammet i kulturvitenskap

Programbeskrivelse og studieplan innledes med omtale av kulturvitenskap mer generelt og deretter av fagprofilen ved UiB mer spesielt. Dette gir en god inngang til faget. Derimot skaper det en viss uklarhet at denne beskrivelsen også er innledningen til en beskrivelse av master-programmet mer spesielt. Teksten skiller ikke mellom presentasjon av innhold og av nivå, og det blir dermed ikke tydelig hva MA-nivået tilbyr til forskjell fra BA-nivået. Hvilken ekstra faglig kompetanse og kunnskap gir et masterstudium? Dermed virker det også uklart hvem teksten er skrevet for: Lesere som lurer på hva kulturvitenskap er, eller studenter som er interessert i å gå videre fra BA- til MA-programmet i faget?

Formuleringen "Studiet har mange utfordringer ... osv" er uheldig. Er dette utfordringer som studentene vil møte, og som de vil få hjelp til å mestre? Eller er det, slik man kan få inntrykk av, nærmest uoverkommelige problemer som heller ikke fagmiljøet selv har løsninger på?

Siste setning i omtale av faglig innhold gjelder selve masteroppgaven, og formidler en tydeligere profil. Her sies det at gjennom arbeidet med oppgaven skal studenten lære å bruke fagets teorier og metoder i et selvvalgt empirisk forskningsprosjekt. Den påfølgende teksten om "faglig profil" dreier seg imidlertid på nytt mer om faget som sådan (i dets UiB-versjon) enn om studiet og programmet. Også læringsmålene for masterstudiet reflekterer denne problematikken: Hva gjelder faget som sådan, og hva gjelder spesifikt for master-nivået?

Nettpresentasjon av de enkelte emnene i programmet:

De obligatoriske emnene fremstår hver for seg som svært solide. De reflekterer et høyt faglig nivå og opplegg med god kvalitet. Imidlertid gjelder det for beskrivelsene av samtlige fire obligatoriske emner at de i liten grad relateres til hverandre eller til programmets overordnede mål. I diskusjonen med fagmiljøet kom det frem at både sammenhengen mellom emnene stort sett ble opplevd som god. Dette fremgår likevel ikke av de publiserte beskrivelsene.

Tekstene formidler ikke tydelig om de fire emnene er tenkt som hjelp til å nå læringsmålene for masteroppgaven, eller om de har selvstendige mål innenfor programmets rammer:

KUVI301, teoretiske perspektiver i kulturvitenskap. Er dette tenkt som en teoretisk "verktøykasse" for arbeidet med egen masteroppgave, eller som en bredere og mer generell innføring i fagets teorier?

KUVI302, kulturvitenskap: prosjektskildring. Her er sammenhengen med masteroppgaven klar. Læringsmålene er imidlertid uklare, ikke minst gjelder dette fordelingen mellom kunnskap (formodentlig av faglig art), ferdigheter og generell kompetanse. Eksempelvis må kjennskap til sjangeren prosjektskildring sies å være del av generell kompetanse, ikke av faglig kunnskap slik beskrivelsen påstår.

Emnebeskrivelsen for KUVI302 refererer til masteroppgaven som et forskningsprosjekt, mens det i den overordnede programbeskrivelsen brukes uttrykk som vitenskapelig arbeid, vitenskapelig gransking, selvstendig arbeid. Studentene etterlyste noe mer undervisning / seminarer i tilknytning til dette emnet.

KUVI303, kulturvitenskapens kulturhistorie. Fokuseringen på eldre teorier og perspektiver skaper et inntrykk av at dette emnet dreier seg om "gammel" eller "avleggs" teori, i motsetning til KUVI301, som på sin side tilbyr de aktuelle og brukbare teoriene. Denne motsetningen er uheldig. Emnet tilbys om våren, noe som innebærer at det i et normalt studieløp vil tas etter KUVI301. I diskusjonen med studentene ble det klart at de ville foretrekke at emnet kunne tas før eller samtidig med KUVI301.

Emnet inkluderer lesing av faglige originaltekster, men har ingen obligatorisk aktivitet. Vurderingsform er hjemmeeksamen. Under læringsmål ferdigheter står det at studentene vil ha lært å benytte ulike sjangre i kulturvitenskaplig formidling. Det er svært uklart hvordan studentene skal ha lært dette eller vil bli prøvet i det.

KUVI304, kulturvitenskap: kvalitativ metode og forskningsetikk. Beskrivelsen av innhold er svært knapp. Den fremhever at emnet skal gi et metodisk og forskningsetisk grunnlag for arbeidet med masteroppgaven. Mer presist hvordan dette er tenkt, fremgår likevel ikke av læringsmålene. KUVI301 og 302 er anbefalt som forkunnskaper. Det sies også at "feltarbeid bør være påbegynt". Det forblir uklart hvilket feltarbeid dette refererer til, eller når studentene skal gjøre denne begynnelsen. Setningen signaliserer også at den metodikken som emnet dreier seg om, og som masteroppgaven bygger på, i realiteten gjelder feltarbeid. Dette sies imidlertid ikke i klartekst noe sted i beskrivelsen, men forblir innforstått.

KUVI350, masteroppgåve i kulturvitenskap. Her er målformuleringen presis, men forholdet mellom målet for dette emnet og for masterstudiet på den ene siden og de øvrige master-emnene på den andre, er ikke helt klar. Læringsmålene bør

gjennomgås, slik at deres forhold til målene på de andre emnene blir klarere. Er det slik at masteroppgaven bygger på læringen fra de andre emnene, eller har masteroppgaven også andre og selvstendige mål?

Forslag og anbefalinger:

Som det har fremgått av gjennomgangen ovenfor inneholder presentasjon av program, studieplan og enkeltemner en del uklarheter, ikke minst når det gjelder læringsmål. Uklarhetene gjelder også nivå (for programmet som helhet) og innbyrdes forhold mellom emnene. Diskusjonene med studenter og ansatte indikerer at disse uklarhetene i praksis er mindre merkbare og ikke representerer vesentlig problemer for dem som allerede er på innsiden av fagmiljøet. Dette gir programmet og emnene et visst preg av innforståthet, slik også eksemplet fra KUVI304 viser.

Målformuleringer for program og emner bør gjøres tydeligere. Forholdet mellom emnene i programmet bør gjennomgås. I fortsettelse av dette og i forbindelse med HF2018-arbeidet er det naturlig at selve strukturen i programmet også revurderes. I det følgende skisseres en del spørsmål og punkter som fagmiljøet anbefales å ta med i betraktning under dette arbeidet:

1) – Hva er masterprogrammets overordnede mål og hvordan skiller det seg fra BA-programmet? Hvordan forholder programmet seg til faget som sådan? Er programmets innhold identisk med fagets innhold? I så fall, hva er da BA-programmets innhold?

Hvilke begrep kan best brukes for å beskrive disse forskjellene? Er masterprogrammet en fordypning / spesialisering, en utvidelse (breddekompetanse og oversikt), en faglig selvstendigjøring? Dreier det seg om et høyere faglig nivå (hos studenten eller i faglitteraturen som leses), mer teori og mer abstraksjon, eller dreier det seg om "mer av det samme", altså en tematisk utvidelse? Flere av disse målene kan kombineres, mens andre lett vil komme på kollisjonskurs med hverandre. Eksempelvis virker det lite gjennomtenkt om samme studium skal gi både spesialisering og breddekunnskap. Her er det nødvendig å gjøre mer konsekvente valg.

2) – Hvordan forholder målene for de enkelte emnene (inkl. masteroppgaven) seg til hverandre og til programmets overordnede mål? På hvilken måte bygger emnene videre på hverandre, og på hvilken måte har noen av dem evt. også selvstendige mål? Skal de obligatoriske emnene gi verktøy som studentene bruker i arbeidet med masteroppgaven? Eller skal de gi faglig bredde der masteroppgaven representerer spesialisering og fordypning?

Avhengig av svarene på disse spørsmålene bør programstrukturen og emnesammensetningen justeres, slik at hvert emne virkelig kan oppfylle den funksjonen det er tiltenkt innen helheten. Motsatt må alle mål som formuleres på programnivå kunne finnes igjen i konkret form i undervisnings- og prøveformer.

I denne forbindelse bør det vurderes om KUVI301 og 303 kan slås sammen, slik at faghistorien er med å gi perspektiv og bakgrunn for aktuell teori istedet for å være en sak for seg.

Dersom "kvalitativ metode" i realiteten betyr feltarbeid, og studentene forventes å skrive sin masteroppgave på grunnlag av slikt arbeid, bør dette sies tydeligere. Det bør vurderes å innføre denne metodikken så tidlig i studiet av studentene arbeid med KUVI304 også er begynnelsen på feltarbeidet til masteroppgaven.

AHKRs forslag til HF2018 innebærer at et nytt emne, som er felles med historiefaget, gjøres obligatorisk i masterprogrammet i kulturvitenskap. Det er viktig at også dette emnet utformes og beskrives på en slik måte at det bidrar til å oppfylle programmets overordnede faglige mål. Det innebærer at både form, innhold og læringsmål må integreres i programmet for øvrig. Dersom det nye emnet kun blir et tillegg til programmets faglige innhold, vil også den tilstrebede effektiviseringen bli illusorisk. Et nytt emne der målene ikke samsvarer med programmets egne mål på en god måte, vil i realiteten bety en utvidelse snarere enn en innsparing. Det vil kreve undervisningsressurser uten at økt kvalitet eller bedret progresjon blir resultatet.

3) – Skal masteroppgaven være forskning / et forskningsprosjekt? Her må terminologien bli mer enhetlig. I diskusjon med fagmiljøet kom det frem en allmenn enighet om at masteroppgaven skal være en selvstendig undersøkelse, at den skal være empirisk fundert og at studentene skal gjøre seg kjent med vitenskapelig metode, teori og forskningsetikk. Det er imidlertid viktig at terminologien som velges for å beskrive dette lar seg operasjonalisere i form av læringsmål og arbeidsoppgaver. De forventningene til nyskaping, originalitet og kreativitet som forskningsbegrepet skaper, gjør dette begrepet mindre egnet for å beskrive konkret læringsarbeid. Med en definisjon av masteroppgaven som "et selvstendig faglig arbeid" blir det enklere å spesifisere hva studentene skal lære og hva de skal gjøre. Det kan eksempelvis sies at arbeidet med masteroppgaven og / eller de obligatoriske emnene omfatter disse arbeidsoppgavene og målene:

- avgrensning av en faglig relevant problemstilling,
- bredt litteratursøk,
- orientering i aktuell faglig teori,
- plassering av eget arbeid i en større faglig kontekst (teoretisk, metodisk, faghistorisk)
- identifisering av relevant kildemateriale for å besvare problemstillingen,
- innhenting / skaping av slik materiale,
- håndtering av forskningsetiske forhold som problemstilling og materialvalg impliserer,
- systematisk og analytisk behandling av et stort empirisk materiale, herunder bruk av relevant teori,
- disponering og strukturering av en stor akademisk tekst,
- arbeid med referanser og bibliografi etter gjeldende akademiske konvensjoner.

Studenten skal dessuten øve seg i å:

- motta veiledning,

- kommentere og diskutere andres arbeider,
- formidle eget arbeid og egne faglige funn.

Det er også viktig at kravene som stilles til masteroppgaven samsvarer med bedømmelseskriteriene som gjelder for karaktersystemet. Disse kriteriene er ikke laget for å bedømme forskning, men for å gjøre det mulig å vurdere studentarbeider av svært ulik kvalitet – hvorav kanskje kun de beste vil kvalifisere som forskning. Å definere masteroppgaven som et selvstendig faglig arbeid, evt. med videre spesifikasjoner av hva dette innebærer, vil dermed korrespondere bedre med kriteriene som den skal bedømmes etter, og til det kvalitetsmessige spennet som karakterskalaen åpner for.

4) – Bør alle de obligatoriske emnene tas før masteroppgaven påbegynnes? Slik strukturen er i dag, vil et normalt studieløp på masternivå bestå av et leseår (med i alt fire separate eksamener) og et påfølgende skriveår med avsluttende eksamen i KUVI350. Gjennom siste år skal studenten motta veiledning og delta på obligatoriske seminarer. Dette året kan likevel bli ensomt. Studenten får ro til å konsentrere seg om arbeidet med masteroppgaven, men kan også bli sittende mye alene med et stort arbeid. Det er dessuten en risiko for et teori- og metodeinnlæring fra første år blir glemt, selv om dette i utgangspunktet skulle gi redskaper og drahjelp til arbeidet med masteroppgaven.

Det bør vurderes om arbeidsoppgavene (og emnene) bør fordeles på en annen måte gjennom studieløpet, slik at studentene i større grad arbeider parallelt med masteroppgaven og de obligatoriske emnene. Siste semester bør antagelig forbeholdes skrivearbeidet, men et av de obligatoriske emnene kan legges til tredje semester.

5) – Kullfølelse og fagidentitet. Studentene var opptatt av at programmet på begge nivåer måtte legge til rette for godt studiemiljø. De så valgmulighetene i BA-programmet som en styrke, men også som årsak til at studentene i liten grad blir kjent med hverandre fordi de velger ulike emner eller tar samme emner i ulik rekkefølge. MA-programmet har i mindre grad disse svakhetene. Studentene foreslo flere seminarer, gjerne ledet av studentassistenter (viderekomne studenter) fremfor av de faste lærerne. Det anbefales at disse forslagene tenkes inn under arbeidet med omleggingen av MA-programmet.

Oslo, 7. desember 2016,

Anne Eriksen
(sign)

Kulturvitenskap
Tilsvar til programsensor 2016

Programsensorrapporten for 2016 omhandler det nåværende MA-programmet i kulturvitenskap. Tilbakemeldingene er svært nyttig for arbeidet med å utvikle en studieretning i kulturvitenskap innenfor det nye studieprogrammet for historie og kulturvitenskap. Programsensor påpeker at beskrivelsen av programmet ikke klargjør hva som skiller MA-nivået fra BA-nivå. Hun påpeker også at det er uklart hvem teksten er skrevet for. Dette er viktige påpekninger, og det er nyttige kommentarer i det kommende arbeidet med ny studieretningsbeskrivelse.

Dermed følger det kommentarer til de enkelte emnebeskrivelser. Dette er også svært nyttige kommentarer. Det kom fram at problemet først og fremst ligger på emnebeskrivelsesnivå. I emnebeskrivelsene fremstår emnene som adskilte enheter, men i realiteten er disse emnene del av en gjennomtenkt helhet. Programsensors innspill er derfor nyttige for det kommende revideringsarbeidet, det vil si for å få frem hvordan disse emnene henger sammen. Innspillene til programsensor er også nyttige for å få tydelige frem hvordan læringsmålene i hvert enkelt emne står i forhold til MA-oppgaven og MA-graden som sådan.

Programsensor påpeker også at vi bør tenke gjennom strukturen på emnedelen av MA-studiet. Dette vil være en del av arbeidet med utarbeidelse av ny studieretning for MA i kulturvitenskap.

Styre: Studiestyret ved Det humanistiske fakultet

Sak: 26/17

Møte: 15.11. 2017

[Sak 26/17: Programsensorrapport 2017 – BA-program i retorikk, UiB](#)

Dokumenter i saken

- **Programsensorrapport fra Hanne Roer, Københavns Universitet**
- **Notat til HF, programstyrets behandling av rapporten**

Forslag til vedtak:

Studiestyret tar rapporten til etterretning.

Claus Huitfeldt
prodekan

Ranveig Lote
studiesjef

BAHF-Ret. BA-program for retorikk, UiB

København 27/5 2017

Årsrapport 2017 fra programsensor

Hanne Roer, ph.d.

Lektor i retorik, Institut for Medier, Erkendelse og Formidling
Københavns Universitet

Rapporten er baseret på to møder i styregruppen (december 2015 og 26. april 2017), referater fra andre møder i perioden, oplæg og diskussion med retorikgruppen på Institutt for Informasjons- og medievitenskap på SV-fakultetet (25. april 2017) og interviews med to studerende (Ole Grepp og Markus Odland) og ansatte (Hans Marius Hansteen, Henning Laugerud). Mit kendskab til programmets sammensætning stammer også fra hjemmesiden. Jeg har desuden kendskab til retorikuddannelsen i Bergen gennem flere år som censor på opgaver i visuel retorik, som medlem af bedømmelseskomiteer (ph.d., stillingsbedømmelse) og som medlem af Netværket for Ret og litteratur (2005-2009) ved bl.a. Arild Linneberg. Jeg har selv været med til at opbygge retorikuddannelsen på Aarhus Universitet (1998-2004). Siden 1/1 2016 har jeg været formand for Studienævnet på Institut for Medier, Erkendelse og Formidling, hvor deltagelse i den omfattende kvalitets sikringsproces på Københavns Universitet er en vigtig del af arbejdet (udover studieplaner og planlægning af undervisning m.v.).

Jeg har ved både mødet i 26. april 2017 og i interviews med interessenterne spurgt til:

- 1) **Organisering af BA-programmet. Ledelse og organisering**
- 2) **BA-programmets struktur og kohærens**
- 3) **Den faglige identitet/profil**

Dette er fokus i denne første rapport som jeg først skriver nu, efter at have været programsensor siden 1/1 2015. Forsinkelsen skyldes at der i 2016 var tvivl om, hvorvidt BA-programmet ville få lov til at fortsætte.

Baggrund for BA-programmet:

Der har i mange år været et stærkt retorikmiljø på UiB. Det kan føres tilbage til Retorikforum, ledet af Georg Johannesen der har været inspirator til en del forskere på Det humanistiske

fakultet. Samtidig har retorikforskningen også stået stærkt på Det samfundsvidenskabelige fakultet hvor den amerikanske retoriktradition har stået centralt.

Organisering:

Professor i medievidenskab, Jens Kjeldsen, der i sin tid blev ansat til bl.a. at opbygge en BA-uddannelse i retorik, var i flere år leder af programmet. Siden 2015 har FOF og Hans Marius Hansteen (HMH), første amanuensis i filosofi, varetaget ledelsen af BA-programmet.

Det særlige for BA-programmet er at administration og undervisning varetages af ansatte fra to fakulteter og tre institutter (og flere fag). Det giver mange problemer. F.eks. er der forskellige økonomiske interesser, ligesom der er forskellige opfattelser af faget retorik, og hvad der skal være grundstammen i en retorikuddannelse. De enkelte kurser varetages af mange forskellige undervisere, idet der ofte vil være to-tre forelæsere på ét kursus.

Der afholdes med jævne mellemrum (3-5 gange om året) møder i styregruppen.

Jeg deltog i mødet 27/4 kl. 10-12 hvor jeg spurgte til de tre punkter nævnt ovenfor.

- 1) **Administration og ledelse:** Ledelsen af programmet på FOF har ført til en forenkling af administrationen, og der er tilfredshed med lederens (HMH) indsats for at styrke programmet. De enkelte fagmiljøer har deres respektive programstyrer, og der er afsat midler til studiehjælp. HMH vidste ikke præcist hvor mange timer der er afsat til organisering og studiehjælp på FOF og på de enkelte fag. Programstyret behandler primært ting vedrørende studieplaner. Det er ofte kompliceret fordi der er så mange involveret, der alle vil sikre sig kompensation for deres arbejdsindsats. De valgfri fag tæller også i deres respektive BA-programmer (kunsthistorie, filosofi, klassisk), og derfor er det vanskeligt at dele kagen, så at sige. Programstyret på FOF behandler først og fremmest revisioner og andet vedrørende studieplaner, hvilket sendes videre til programstyret for filosofi der efter endt behandling sender videre til HF, om nødvendigt. Programstyret for retorik kan ikke selv lave om på de valgfrie emner fordi de ligger under de enkelte fag (kunsthistorie, litteraturvidenskab etc). At der er to fakulteter involveret, LLE og FOF på HF og Institutt for Informasjons- og medievidenskab på SV-fakultetet, gør det meget vanskeligt. Info-medievidenskab er ansvarlig for det obligatoriske grundforløb, 101 Retorikk, men det er meget vanskeligt at organisere med undervisere fra mange forskellige fag (hvordan fordeles timer og lokaler?). Ofte er det ph.d.-studerende fra info-media der står for organiseringen, hvilket ikke sikrer stabilitet og kontinuitet (i år er der 12-14 studerende på 101 Retorikk: 6-7 retorikstuderende og 6-7 fra medievidenskab).
- 2) **BA-programmets struktur og kohærens:** Programmet består af tre obligatoriske fag og flere valgfrie fag. Alle de involverede fem institutter deltager i princippet i undervisningen

på de obligatoriske fag. Faget 102 Klassisk retorikk varetages dog alene af Gjert Vestheim og derfor er organiseringen ikke problematisk (i år er der 8-9 studerende). BA-opgaven har de studerende indtil videre skulle skrive på et af de respektive fag, men programstyret har nu oprettet et BA-emne kun i retorik. Desuden er HMM ved at videreudvikle et nyt valgfrit fag, Filosofi og retorikk. De studerende fremhævede at den fragmenterede struktur bevirker at de ikke oplever en stærk faglig struktur. Det er anstrengende for de studerende at finde ud af strukturen (fordi der er så mange forskellige forelæsere), men det største problem er dog den manglende faglige identitet.

- 3) **Den faglige identitet/profil:** de studerende oplever at der ikke er et fælles retormiljø, og at underviserne har forskellige opfattelser af retorik. Det betyder, iflg. de to studenterrepræsentanter, at man kan tage en BA i retorik uden at læse noget dybdegående om retorik. I værste fald kommer man ikke videre end de tre appelformer (logos, etos, patos). De studerende synes at de begynder forfra med basal retorik til hvert kursus, og at de aldrig hæver sig over "100-niveau". De studerende forsøger selv at samle sig til arrangementer, guest lectures etc. HMM bemærker at det er en udfordring for underviserne, at de studerende kommer med forskellige forudsætninger (de retormstuderende på hans eget kursus har ikke den filosofiske ballast, som de deltagende filosofistuderende). Jeg spurgte om der blev brugt de samme lærebøger, eller om lærebøgerne byggede på forskelligt retormsyn. De studerende og underviserne svarede at i 102 Klassisk brugte man Øivind Andersen, udover originaltekster, i medievidenskab Jens Kjeldsens *Retorikk i vår tid*, på Litteraturvidenskab Roland Barthes og i 208 Praktisk Argumentation er Perelman en hovedfigur. Jeg spurgte hvor de moderne retormiske discipliner, fx *rhetorical criticism*, var, og svaret var at det var på medievidenskab. De to studenterrepræsentanter svarede at titlerne på fagene er misvisende, og at indholdet i for høj grad afhang af undervisernes præferencer. 208 Praktisk Argumentation er egentlig ikke praktisk argumentation som ligger i Akademisk skrivning (Toulmin, Onsberg & Jørgensen). HMM mente at det var ok, at undervisningen afspejler undervisernes forskningsinteresser, men at der nok bør være større bevidsthed om dette. Jeg spurgte om underviserne holdt møder hvor de diskuterede det faglige indhold, hvilket HMM afviste. Han erkendte at undervisere/forskere måtte etablere et fagligt forum, hvor de diskuterede retormprogrammets indhold og de mange mulige tilgange (historisk, poststrukturalistisk, amerikansk, æstetisk etc).

Opbygningen af BA-programmet:

BA-programmet består af tre obligatoriske emner på tilsammen 45 studiepoint:

RET 101 Retormikk; RET102 Klassisk retormikk og RET208 Praktisk argumentation.

Den studerende skal selv sammensette hvad der svarer til yderligere 45 studiepoint. Den studerende skal vælge et af følgende emner:

KUN258 Visuell retorikk i antikk og mellomalder med BA-opgave
 MEVI203B Medieretorikk – BA-opgave
 MEVI307 Visual Rhetorics
 RET252 Filosofi og retorikk med BA-opgave
 RET255 Nordisk retorikk med BA-opgave
 RET256 Litteraturvitskapleg retorikk med BA-opgave

Og velge to af disse emner:

KUN208 Visuell retorikk i antikk og mellomalder
 MEVI203 Medieretorikk
 RET202 Filosofi og retorikk
 RET205 Nordisk retorikk
 RET206 Litteraturvitskapleg retorikk
 RET209 Retorikk og interkulturell kommunikasjon

De studerende har endvidere mulighed for at opnå studiepoint ved udvekslingsophold på et andet universitet. Det giver indlysende god mening at bygge et BA-program op af en kombination af obligatoriske og valgfrie emner. De tre obligatoriske fag er valgt så der gives en almen introduktion (101) med vægt på de store historiske træk fra antikken til nyretorik, kendskab til retorisk analyse og vurdering af effektiv kommunikation.

Emnet RET102 giver grundigt kendskab til de antikke hovedværker, fra Aristoteles til Augustin og et overblik over den antikke retoriks reception i middelalder, renaissance og oplysningstid. Målet er desuden at give en forståelse for retorikken som kulturelt fænomen og situationsbundethed.

RET208 giver indføring i både klassisk og moderne argumentationsteori, færdighed i at analysere argumentation i taler og selv at skrive argumenterende tekster.

Interview med Hans Marius Hansteen.

HMH har overtaget posten som programstyrer fordi han ønsker, at retorikprogrammet skal fortsætte. Han ser posten som et pragmatisk forsøg på at få det meget splittede program til at fungere. Der er et fagmiljø for forskning i retorik i Bergen, og programmet er skabt ud fra forskernes interesser. Tværfagligheden er både programmets styrke og dets svaghed.

HMH fortalte om Georg Johannesen og Retorikforum der har udgjort inspirationen for mange af underviserne på LLE. Retorikforum udsprang af undervisning i videnskabsteori og norsk fagdidaktik, hvilket HMH mener man skal huske på. Retorik er blevet fag på videregående og der skal derfor undervises i retorik på læreruddannelsen (som oplever en stor søgning), både på højskolen og universitetet. Retorik bør indgå som en studieretning ligesom religion, historie, etc. Det er et paradoks at retorik ikke udbydes som studieretning, for man skal have faget for at kunne kvalificere til undervisning i skolen (skoleleverket).

BA-programmet blev oprettet i sluthalvfemserne, og Jens Kjeldsen var i høj grad primus motor. Retorikprogrammet toppede i årene op til 2012, og der var planer om at oprette en master. Da programstyreren i dette år var bortrejst, opstod en krise som ikke rigtig er blevet løst. Der er en lille søgning, og frafaldet er stort. 17 sagde ja i 2016 men der har været frafald. HMH siger at man ikke ved præcis hvorfor; han antager at de studerende skifter til andre BA-uddannelser. Desværre er BA-programmet blevet en historie af frustrationer, og der er for få studerende. De tre obligatoriske fag burde kunne tiltrække mange flere studerende. Retorikprogrammet er ikke søgt af de der vil være lektorer på videregående.

Jeg spurgte om det ville være muligt at etablere et Center for Retorik? Jeg har selv oplevet i min tid på Aarhus Universitet at det var umuligt at lave en retorikuddannelse stykket sammen af allerede eksisterende fag på Det humanistiske fakultet (ledelsens drøm!). Først med oprettelsen af et Center for Retorik med to fuldtidsansatte og sekretærhjælp blev det muligt at få retorikfagene til at fungere. Det mente HMH var urealistisk. Han gjorde opmærksom på at Jens Kjeldsen har mest institutionel opbakning fra sit fakultet, men at retorikforskerne på LLE tilhørte andre forskningstraditioner end den amerikanske og derfor ikke altid støtter ham. Fagmiljøet på Institutt for Informasjons- og medievitenskap er også lidt for lille, og hvis Retorikk skal ligge der, bør der ansættes en fast fagkoordinator.

Interview med Henning Laugerud, førsteamanuensis i kunsthistorie:

Laugerud (HL) er fagligt meget optaget af retorik og underviser i emnet KUN258 Visuell retorikk i antikk og mellomalder. Det at deltage i opbygningen af BA-uddannelsen var en del af stillingsbeskrivelsen, da han blev ansat, men det mener han er blevet glemt. De sidste år har alle involverede været i venteposition, da det var uklart hvad der skulle ske med programmet. Ledelsen og strukturen har været kaotisk, men det er blevet bedre efter FOF overtog programstyret. Den nuværende leder er mere tilstede i Bergen. HL mente at LLE burde have overtaget programstyret, da dette institut rummer de fleste af de deltagende fag (nordisk, kunsthistorie, litteraturvidenskab, klassisk). Dette var LLE ikke interesseret i. HL synes fortsat at LLE burde overtage programstyret og udelukkende stå for BA-uddannelsen i retorik, gerne sammen med FOF.

Faget har pt. to forelæsere og 10-12 studerende, de fleste fra kunsthistorie. Jeg spurgte om han havde tid til faglig udvikling, fx sammen med kolleger, ud over forberedelse til selve undervisningen, og svaret var nej. Emnet 258 var oprindeligt et indførende emne på kunsthistorie. Da HF ønskede at afvikle en række fag, blev dette fag sikret et videre liv, fordi det blev lagt ind som en del af BA-retorikk. Faget drejer sig i høj grad om ekfrase og memoria, hvorfor teoretikere som Kennedy, van Eck, Mitchell m.fl. er vigtige. Der er en vis poststrukturalistisk og dekonstruktiv vægtning af kursuslitteraturen, fordi det giver rigtig god mening i forhold til middelalderen. HL opfatter retorik som kommunikationsteori der går på tværs af medier (billeder, verbale tekster).

Det er dog problematisk at der både er retorikstuderende og kunsthistoriestuderende. Jeg spurgte om han mente, faget var på tilstrækkeligt højt niveau for de retorikstuderende. Det mente han, for der er præcise forskrifter på forskellen mellem fag på 100 og 200 niveau. Alle fag på LLE udbyder forskningsbaseret undervisning.

Faget 258 tiltrækker ikke så mange studerende, fordi formålet er uklart, især for retorikstuderende. Det skal afvikles i 2018. HL arbejder på at udvikle et nyt fag: retorik som kundskabstradition. Dette fag vil blive billedteoretisk og mere idehistorisk og vil være mere relevant for retorikprogrammet end 258. Receptionshistorien skal bruges aktivt så de studerende forstår hvad de kan bruge den ældre retorik til i dag.

Interviews med de to studerende, Ole Grepp og Markus Odland:

Jeg spurgte til en uddybning af retorikprogrammets struktur, indre sammenhæng og faglig identitet, eftersom de to studerende allerede har udtalt sig ret kritisk herom til programstyremødet.

De mente at der manglede en tydelig retning, og at emnebeskrivelserne ikke dækker hvad der faktisk undervises i. Fx er faget Praktisk argumentation ikke praktisk; der er ikke øvelser men kun oplæg i timerne, og der gives ikke feedback. De fremhævede at det er et problem mange steder på HF og meget forvirrende for de studerende. De ville for eksempel forvente et mere generelt indblik i nordisk retorik i faget RET202 Nordisk retorikk, men underviseren underviser i det, han pt forsker i og skifter emne efter behag. Faget RET206 Litteraturvitskapeleg retorikk burde hedde "Justitsmordets retorik", da det *de facto* udelukkende er det, der undervises i. De studerende har vænnet sig til at tjekke litteraturlisten frem for de vildledende emnebeskrivelser. Markus havde orienteret sig i studieordningen for BA i retorik på Københavns Universitet hvor kurserne indgår i moduler. Det syntes han kunne være en god ide, for at sikre sammenhæng mellem fagene og for at sikre at de studerende har faglig progression.

Jeg spurgte om kurserne ledte op til eksamen, om der med andre ord er *alignment* mellem undervisning og eksamen? De savnede at eksamen altid er skriftlige opgaver; især har det været et problem med BA-opgaven at den ikke blev vurderet af retorikere.

Det er et stort fremskridt at det nu bliver muligt at skrive BA-opgaven i retorik, så den ikke skal bedømmes som skrevet af en litterat, kunsthistoriker mv. Ole og Markus mener at langt de fleste retorikstuderende helst vil skrive BA-opgaven på medievidenskab. De retorikstuderende er mest interesseret i medievinklen fordi det er erhvervsrelevant, og fordi der er et retorisk fagmiljø på medievidenskab. Der er ph.d.-studerende, der er forskningsprojekter (som nu det fællesnordiske projekt om debat om immigration i de nordiske lande). Kjeldsen og Børdahl møder op til arrangementer i deres fritid; det kan være arrangementer organiseret af de studerende (fx Retorik Slam) eller større projekter som Ta Ordet, der foregår uden for universitetet. Retorik er blevet et fag på videregående (delvist til erstatning for litteraturanalyse, nu mere sagprosa). BA-programmet i retorik er i krise, og der skal gøres noget drastisk. Man må investere og satse; ellers kan man lige så godt nedlægge det. De er glade for deres undervisere som er imødekomende, entusiastiske og lette at komme i kontakt med, men uddannelsen er ikke sammenhængende. De studerende ønsker generelt en medievidenskabelig retning på uddannelsen og er mere interesseret i medier og politik end æstetik. De ønsker praktik, virksomhedsbesøg og generelt kontakt med erhvervslivet for at lære at bruge retorikken i praksis. Uddannelsen skal ikke kun være hermeneutisk-tekstanalytisk men også fokusere på marketing og strategisk/effektiv kommunikation.

ANALYSE OG VURDERING:

Det fremgår med al tydelig klarhed af ovenstående at BA-retorikprogrammet er i dyb krise. Der er alt for få studerende, organiseringen er vanskeliggjort af de mange interessenter fra to fakulteter og fem institutter, og der er ikke en tydelig faglig identitet. Det er fint at undervisningen er forskningsbaseret, men en uddannelse bør også (og i høj grad) planlægges ud fra de studerendes behov. Der skal være en tydelig progression i fagene, en tydelig faglig identitet og der skal være en form for erhvervsretning.

Med den lange tradition og faglige tyngde har Bergens Universitet alle muligheder for at skabe gode retorikuddannelser. Jeg har ikke empirisk belæg men antager, at der vil være gode ansættelser for kandidater i retorik. Retorikuddannelserne i Aarhus og København har i hvert fald stor søgning. Kandidater i retorik fra Københavns Universitet har den mindste ledighed af alle humanistiske kandidater (og hører til blandt de 10 højest lønnede af alle kandidater fra samtlige fakulteter). Umiddelbart kunne man forestille sig at erhvervslivet i Danmark og Norge ligner hinanden, og at der derfor også vil være gode jobmuligheder for bachelorer med retorik.

Der er ikke en samlet faglig identitet på det nuværende retorikprogram der består af en række *disjecta membra*. Der er stor vægt på den klassiske retorik, mens det er uklart hvad der menes med "nyretorik" (Perelman 1958? Eller amerikansk retorikteori fra det 21. Århundrede?).

Metodespørgsmål virker underbelyst (kan man applicere klassiske termer uden videre, hvilke tekstlæsningsstrategier bruger man, kvalitative nærlæsninger eller kvantitative metoder?). Det er heller ikke klart hvordan undervisning i klassisk retorik er koordineret med undervisningen i "nyretorik". Vægtningen af teori, metode, analyse og de studerendes egen praksis (holde taler, skrive ikke-akademiske genrer) fremgår ikke klart af studieplanen. Underviserne fra de mange forskellige fag koordinerer ikke deres studieplaner på en måde der sikrer faglig sammenhæng og progression i BA-programmet.

Titlerne på de valgfrie fag giver en mistanke om at der udbydes fag primært ud fra undervisernes forskningsområder og sekundært ud fra en overordnet vurdering af de studerendes behov. At emnebeskrivelserne ikke dækker det, der faktisk undervises i, er et meget alvorligt problem. Sådanne inkonsekvenser skaber usikkerhed blandt de studerende og fører til frafald. Undervisningen leder ikke direkte op til eksamen, og denne mangel på *alignment* har især haft alvorlige konsekvenser for BA-opgaven. Det er meget tænkeligt at dette kan være en forklaring på den lave søgning. At de studerende ikke har mulighed for at fortsætte med en **master i retorik**, kan også være en grund til den lave søgning.

Jeg deler de studerendes vurdering: Der skal investeres i BA-retorikprogrammet, og det bør samles på Institutt for Informasjons- og medievidenskab på SV-fakultetet. Samtidig bør der udvikles en retorik-fagpakke rettet til læreruddannelsen.

For det første giver det muligheden for at skabe en BA-uddannelse i retorik der er et moderne kommunikationsfag, om end med dybe historiske traditioner. Medievidenskaben kan supplere de traditionelt humanistiske tilgange (hermeneutisk tekstlæsning) med både kvalitative og kvantitative metoder (interviews, publikums- og modtageranalyser), som de kan bruge i deres arbejdsliv. Underviserne på medievidenskab har formodentlig også kontakter til det erhvervsliv, medievirksomheder, kommunikationsfirmaer, som på sigt skal ansætte de studerende.

Retorikprogrammet er pt. en gordisk knude. Mit forslag er altså at hugge den over i to. På den ene side får man en BA-uddannelse samlet på Institutt for Informasjons- og medievidenskab, på den anden side en fagpakke på Det humanistiske fakultet som kan indgår i læreruddannelsen.

En del af de eksisterende fag på FOF og LLE kan indgå (i en revideret udgave) i en sådan fagpakke som kvalificerer lærerstuderende til at undervise i retorik på videregående. Emner som Litteraturvidenskabelig retorik alias Justitsmordets retorik eller Filosofi og retorik kan fortsætte som tilbud til litteratur- og filosofistuderende, hvis underviserne ikke ønsker at revidere dem så de passer til læreruddannelsen.

FORSLAG TIL PROGRAM OG INVESTERINGER

Studieplanen for et BA-program skal udarbejdes af en lille gruppe forskere der sørger for progression, erhvervsrelevans og faglig identitet. Ideelt set bør der ansættes en fuldtids fagkoordinator (som også kunne varetage basal undervisning, udover administration). Man kunne også overveje "billige" løsninger som en professor 2 (det er der på retorik i Oslo). På Københavns Universitet har vi en adjungeret professor, en *honorary professor* der er tilknyttet i fem år (først var det Robert Ivie, nu er det James Jasinski), og som hvert år holder foredrag og giver specialestuderende feedback. Det giver stor inspiration og sammenhængskraft.

Forslag til et nyt, mere erhvervsrettet program:

Introduktion til retorik og taleværksted	Klassisk retorik - og den retoriske tradition	Visuel retorik og medieteor
Retorisk kritik og argumentation	Strategisk kommunikation og empiriske metoder (dette fag kunne med fordel indgå i en eventuel master)	Skriftlig komposition, feedback
Praktikrapport - organisation og innovation	BA-opgave	

Hvis der på sigt kan etableres en master på Institutt for Informasjons- og medievitenskap på SV-fakultetet, ville BA-programmet naturligvis kunne gøres bredere og mere alment. Strategisk kommunikation og andre fag rettet mod erhvervslivet kunne med fordel findes i et masterprogram.

I min næste rapport vil jeg undersøge det faglige niveau i de skriftlige eksamensopgaver. De studerendes vurdering var meget negativ, og derfor bør det undersøges nærmere (og hvad årsagen er, hvis det vitterligt er sandt). I flere år frem til ca. 2012 var der hvert år flere norske studerende der tog kandidatuddannelsen i retorik på Københavns Universitet. Det var slående at de kom med meget forskellige forudsætninger år for år.

Til: Humanistisk fakultet, Studiestyret

Fra: Programstyret for bachelorprogrammet i retorikk

Om: Rapport frå programsensor, datert 27. mai 2017

Programstyret for bachelorprogrammet i retorikk har hatt rapporten frå programsensor føre i møte torsdag 2. november 2017. Programstyret tok rapporten til etterretning, og gav programstyreleiar fullmakt til å gje fakultetet melding om korleis vi stiller oss til dei synspunkta som der kjem fram.

Programstyret er klår over dei utfordringane som programsensor peikar på, og som særleg gjeld at studieprogrammet framstår som fragmentert og uoversiktleg for studentane. Det som i utgangspunktet er ein styrke ved programmet – at det er tverrfagleg – er òg ein veikskap, ettersom det ikkje er eitt tverrfagleg miljø som står bak programmet, men fleire (kvar for seg fagleg sterke) miljø som står bak dei ulike delane.

For studentane har dette særleg vore eit problem på fordjupingsemnene, der retorikkstudentane jamnt er i mindretal, og der vurderinga skjer ut frå disiplinlege kriterium. Programstyret har alt før programsensorrappporten låg føre gjort eit vedtak som kan bøta på noko av dette, nemleg å gå inn for oppretting av emnet RET250 Bacheloroppgåve i retorikk, som både samlar retorikkstudentar i avslutninga av graden og skal sikra ei retorikkfagleg vurdering av oppgåvene. (Vi ventar framleis på den formelle godkjenninga av emnet, men planen er å tilby det frå og med vårsemesteret 2018.)

Infomedia, som har ansvar for innføringsemnet i retorikk (RET101), har også teke fatt i denne utfordringa. Innføringsemnet har til no hatt innslag frå alle samarbeidsfaga, noko som har medført at emnet har framstått som uoversiktleg. Frå og med komande vårsemester vil det feirfaglege vera konsentrert om klassisk retorikk, filosofi og medieretorikk. Samstundes vert emnet opna for studentar i medievitenskap – og får difor ny emnekode, MEVI104 Retorikk og strategisk kommunikasjon – noko som vil føra til at det får fleire studentar og dermed òg kan tilførast ressursar på undervisningssida (dei praktiske øvingane vil heretter bli leia av PhD-kandidatar heller enn masterstudentar).

I forlenging av denne endringa, vil programstyret sjå nærare på emnet RET208 Praktisk argumentasjon, med tanke på å sikra god samanheng og progresjon mellom dette og dei emna det byggjer på (RET101/MEVI 104 og RET102 Klassisk retorikk).

Ein meir omfattande diskusjon vil måtte dreia seg om den overordna innretninga av retorikkprogrammet. Programsensorrapporten er eitt av fleire relevante innspel i den samanhengen; eit anna er FOF sitt initiativ til drøftingar av nærare samordning av bachelorprogramma i retorikk og filosofi. Det står framleis opent kva desse drøftingane vil føra til.

Bachelorgraden i retorikk gjev, på visse vilkår, grunnlag for opptak til mastergrad i to av samarbeidsfaga, nemleg filosofi og medievitskap. Med tanke på vidareutviklinga av bachelorprogrammet, er det viktig å få ei endeleg avklåring av om det er andre av samarbeidsfaga som er interessert i tilsvarande løysingar. (Klassisk filologi har avvist dette, då ein BA i retorikk åleine ikkje gjev turvande grunnlag i gresk og latin.) Dersom det er uaktuelt for andre fag å ta opp masterstudentar på grunnlag av BA i retorikk, kan det tenkjast at ein kan utvikla eit retorikkprogram med to studieretningar (høvesvis retorikk/filosofi og retorikk/medievitskap), med sikte på rekruttering av masterstudentar til desse faga.

Programstyret har bede programstyreleiar om å innkalla til ei programsamling snarast råd, der alle dei involverte fagmiljøa er representerte. Dette vil i neste omgang gje grunnlag for avklåringar av rammer og profil for vidareutvikling av retorikkprogrammet, og dei eventuelle endringane i studieplan og emneplanar som følgjer av dette.

Sydneshaugen, 2. november 2017

Hans Marius Hansteen

Programstyreleiar

Styre: Studiestyret ved Det humanistiske fakultet

Sak: 27/17

Møte: 15.11. 2017

[Sak 27/17: Programsensorrappport 2016 – studietilbudet i russisk](#)

Dokumenter i saken

- **Notat fra programstyret**
- **Programsensorrappport fra Tore Nettet, UiT Norges arktiske universitet**

Forslag til vedtak:

Studiestyret tar rapporten til etterretning.

Claus Huitfeldt
prodekan

Ranveig Lote
studiesjef

**NOTAT FRA PROGRAMSTYRE KNYTTET TIL
PROGRAMSENSORRAPPORT I RUSSISK FRA
HØSTEN 2016**

Dato for håndtering i programstyret: 8. mars 2017

Kommentarer fra programstyret:

Programsensoren for russisk, Tore Nesset, UiT Norges østlige universitet, leverte i desember 2016 en årsrapport, som vurderer alle kultur- og litteraturemnene på bachelorprogrammet i russisk, etter at han i 2015 hadde skrevet rapport om språkemnene.

Rapporten ble diskutert under programstyremøtet for russisk den 8. mars 2017.

Rapporten samsvarer med lærerens oppfatning av emnene. Rapporten er klart formulert og nyttig, og vil bli tatt hensyn til i arbeidet med det nye bachelorprogrammet som vil bli opprettet i forbindelse med HF2018.

Fagkoordinator: Margje Post

Dato: 21.03.2017

Årsrapport fra programsensor 2016

Av Tore Nasset, UIT Norges Arktiske Universitet
Programsensor for russisk ved Det humanistiske fakultet, UiB, 2015-2018.

I denne rapporten vil jeg gi en kort vurdering av RUS112, RUS114 og RUS 252. Jeg vil også kort diskutere noen grunnleggende spørsmål ved helheten og sammensetningen av studiet. Tre generelle konklusjoner følger til slutt i rapporten.

1. Evaluering av RUS112: Kultur og tekst/tale

1.1. Læremidler, studieopplegg, prøveordning/eksamen, undervisning

Dette er et heterogent kurs som kan sies å bestå av tre komponenter: (a) innføring i russisk kultur, historie og litteratur, (b) russisk leseferdighet og (c) praktisk muntlig språkferdighet. Dette er i noen grad et strukturert problem – når man bare har to 15 poengs emner til rådighet per semester, må nødvendigvis nok så ulike komponenter inkluderes i samme emne. Prinsipielt er det likevel etter mitt syn ønskelig om hvert emne har en naturlig indre sammenheng. Det gjør det lettere for både studenter og undervisere å legge opp arbeidet, og fremfor alt blir karakterene mer representative for hva studentene har lært. Følgende tenkte eksempel illustrerer dette siste poenget. Studenten Ole er flink i litteratur og kultur og får A i denne delen, men mistykses totalt på muntlig og får E. Studenten Oline, derimot, er jevnt flink i både litteratur/kultur og muntlig og presterer til C i begge disipliner. Ser vi emnet under ett, gjør Ole og Oline det omtrent like bra i det de har samme gjennomsnitt, nemlig C. En slikt karakter reflekterer ikke forskjellene i deres prestasjoner. Jeg vil påpeke at dette problemet blir litt mindre når man etter hvert går over til 10 poengs emner. Imidlertid er det alltid en utfordring å skape sammenheng i emnene. Dette er et spørsmål som med fordel kan diskuteres mer i fagmiljøene.

Pensumlisten viser at både grunnboken og sekundærtelstene er oppdaterte. Her får studentene omtrent utelukkende lese verker fra etter årtusenskiftet. Det er svært gledelig – i et emne av denne typen er det viktig at studentene får tilgang til nytt og friskt materiale.

En stor utfordring i et oversikts-/innføringsemne av denne typen er at det er mye stoff som skal formidles, og det er derfor fristende å bruke all tiden på forelesning. Det synes viktig å tenke nøye gjennom hvordan man kan sørge for å aktivisere studentene. Emneevalueringen tyder på at man har gjort flere vellykkede pedagogiske grep:

- studentene skriver et kort notat i første time om sin motivasjon og forventninger
- studentene holder presentasjoner underveis (jobber i par)
- gamle eksamensspørsmål diskuteres i løpet av kurset

Jeg vil oppfordre fagmiljøet til å tenke videre i denne retningen. Kanskje er det for eksempel rom for mer oppgaveløsning i løpet av semesteret?

Tekstlesning på dette nivået er utfordrende, ettersom studentene befinner seg i "tekstlesningspuberteten" (den vanskelige overgangen fra barnestadiet med enkle, tilrettelagte tekster til voksenlivet med autentiske tekster). På dette stadiet trenger studentene mye hjelp, og det er derfor bra at det er satt av godt med tid til tekstgjennomgåelse. Det foreligger ingen indikasjoner på at studentenes behov er dårlig ivare tatt, men av egen erfaring vet jeg at tekstgjennomgang er pedagogisk krevende. Dette kan lett bli monoton lesing og oversettelse. Det ville være interessant om vi kunne ha en felles diskusjon og lededugnad når det gjelder tekstgjennomgang. Et viktig mål må være å gi studentene "hjelp til selvhjelp", dvs. fylle opp en "verktøykasse" med tekstlesningsstrategier som de kan benytte seg av når de senere skal lese tekster på egen hånd.

Det antydes i emneevalueringen at muntligundervisningen ikke er godt integrert i emnet, i det studentene knytter muntligundervisningen "like mye til kurset RUS111" som til RUS112. Det er vanskelig å si om dette er et problem, men det er i hvert fall et vitnesbyrd om at emnet er heterogent – med de utfordringer det medfører.

Jeg har fått tilgang til eksamensoppgavene for vår- og høstsemesteret 2016 som godt tester studentenes oversikt over russisk kultur/historie, samtidig som studentene også får vist sitt refleksjonsnivå og dyktighet i skriftlig fremstilling. Kombinasjonen av kortere "kontrollspørsmål" og lengre "essayoppgaver" virker heldig. En spørsmålstype man i tillegg kunne vurdere, er å be studentene gi "korte definisjoner" av ulike nøkkelbegrep (noen setninger per begrep).

1.2. Vurderingsprosessen og praktiseringen av karakterskalaen

Tabellen nedenfor gir karakterstatistikk for vårsemesteret 2016. Tallene er for små til at man kan trekke sikre konklusjoner. Emneevalueringen påpeker at studentene har vært en "usedvanlig positiv og godt sammensveiset gjeng", og på den bakgrunn er det ikke så overraskende at relativt mange har fått A og B. Det er imidlertid påfallende stort sprik mellom skriftlig og muntlig, noe som kanskje kan tyde på at det ikke er så god sammenheng mellom undervisningen i praktisk muntlig og resten av kurset.

	Skriftlig	Muntlig
A	1	2
B	6	3
C	0	2
D	1	2
E	1	0
F	0	0

1.3. Særlige forhold

Jeg har ikke behov for å kommentere noen særlige forhold.

2. Evaluering av RUS114: Russisk kultur (II), Tekst og tale (II)

2.1. Læremidler, studieopplegg, prøveordning/eksamen, undervisning

I skrivende stund har jeg bare tilgang til emneevaluering fra høsten 2013. Ettersom emnet har et tema som kan skifte fra år til år, er det mulig at ikke alle kommentarene mine er like aktuelle. Men jeg har sett på forelesningsplan, pensumliste og eksamensoppgaver for 2014 og 2015 og håper at det jeg har å si, oppleves som relevant.

Også dette emnet er nokså heterogent, og mange av kommentarene til RUS112 er derfor trolig også relevante for RUS114. Jeg merker meg særlig at muntligundervisningen synes å være relativt lite integrert i resten av emnet. I 2013 ønsket mange av studentene seg en klarere plan for muntligundervisningen, slik at du kunne forberede deg bedre til disse timene. Det er ikke vanskelig å slutte seg til studentenes ønske, og jeg håper dette er blitt forbedret siden 2013. Jo klarere man forteller studentene hva de skal gjøre, jo større er sjansen for at de faktisk gjør det – og da blir sluttresultatet bedre.

Siden et av målene er å gi studentene "bedre innsikt i akademisk argumentasjon", virker det heldig at skrivesenteret er trukket inn i undervisningen. Jeg vil gjerne høre mer om erfaringene med dette. Det ser ut til å ha fungert godt at studentene fikk et åpent tema for oppgaven som de så i samråd med faglærer skulle presisere nærmere – et godt kompromiss mellom frihet og styring.

Når det gjelder tekstlesning, gjelder mange av kommentarene mine for RUS112 også for RUS114. Utfordringen er å gjøre overgangen fra tilrettede til autentiske tekster så smertefri som mulig. Det gjelder å finne tekster som forbereder studentene til "voksenlivet" på RUS252. Å finne tekster som ikke er for vanskelige, men samtidig lødige og interessante, er ikke lett. Emneevalueringen fra 2013 tyder imidlertid på at man langt på vei har lyktes. Det fremheves i emneevalueringen at man har forsøkt å lære studentene noen generelle lesestrategier i begynnelsen av semesteret. Det ville være interessant å diskutere nærmere hvordan dette best kan gjøres (jf. mine kommentarer til tekstgjennomgang for RUS112 ovenfor).

2.2. Vurderingsprosessen og praktiseringen av karakterskalaen

	Skriftlig (mappe)	Muntlig
A	1	2
B	2	1
C	2	2
D	1	1
E	0	0
F	2	0

2.3. Særlige forhold

Det foreligger ingen særlige forhold som må kommenteres.

3. Evaluering av RUS252: Russisk litteratur

3.1. Læremidler, studieopplegg, prøveordning/eksamen, undervisning

Dette er et "klassisk" litteraturkurs der studentene leser tekster på russisk/i oversettelse som settes inn i en litteraturhistorisk og litteraturteoretisk sammenheng. Jeg synes det er flott at studentene ved UIB får et slikt tilbud. Mitt generelle inntrykk fra USA og Norge er at denne typen emner er i ferd med å komme litt i skyggen av bredere "cultural studies"-baserte emner. Jeg har imidlertid stor tro på klassiske litteraturkurs, fordi de kan formidle både litteraturhistorie og litteraturteori, samtidig som studentene får verdifull lese trening.

Emnet har også en muntlig komponent, og heterogenitetsproblemet er dermed like relevant for dette emnet som for emnene behandlet ovenfor. Av emneevalueringen fremgår det at selv om studentene i for seg var godt fornøyde med muntligundervisningen, etterlyste de "en tettere sammenheng også mellom litteraturpensumet og språkundervisningen". Det er ikke så lett å foreslå noen enkle løsninger på dette problemet, men det synes åpenbart at dette er noe vi må ha i bakhodet fremover.

Jeg merker meg at studentene mener at det er stort arbeidspress på dette emnet, og at det samlede arbeidspresset i dette semesteret er betydelig. Jeg velger å ikke se dette som et problem, men snarere som uttrykk for at emnet gir studentene noe "å strekke seg etter", slik det også nevnes i emneevalueringen. Det vesentlige må bli å sørge for at studentene får god oppfølging gjennom semesteret, slik at de får mestringfølelse etter hvert som de jobber med tekstene og semesteroppgaven. Emneevalueringen tyder på at dette er tilfelle. Jeg vil imidlertid støtte faglæreren i å holde bevisstheten oppe omkring læringsmålene gjennom hele semesteret, slik at studentene hele tiden er klar over i hvilken retning de beveger seg.

Emneevalueringen peker på at studentene gjerne vil ha lagt ut oppsummeringer etter hver forelesning, men at de samtidig ikke ønsker "løse ark". Det synes rimelig å foreslå at det legges ut noe materiale (for eksempel en disposisjon med stikkord) på UIBs elektroniske plattform. På den måten kan studenter og lærere ha kontinuerlig tilgang til alt materiale som distribueres. Man kan også vurdere å bruke PowerPoint-presentasjoner som gjøres tilgjengelig etter timene. Selv har jeg hatt god erfaring med dette, og også fått gode tilbakemeldinger fra studentene. Jeg synes imidlertid ikke at man skal bruke PowerPoint bare for å bruke PowerPoint. Den enkelte underviser må få lov til å finne sin stil og gjøre ting på den måten han/hun synes fungerer best på det emnet det er snakk om.

3.2. Vurderingsprosessen og praktiseringen av karakterskalaen

Med så små tall er det ikke mulig å si noe sikkert på bakgrunn av karakterstatistikken i tabellen nedenfor. Jeg merker meg at det er godt samsvar mellom skriftlig og muntlig, noe som tyder på at det tross alt ikke er for stort språk mellom de to komponentene som emnet består av.

	Skriftlig (semesteroppg.)	Muntlig	Samlet
A	2	2	2
B	3	2	3
C	1	1	0
D	0	0	1
E	0	1	0
F	0	0	0

3.3. Særlige forhold

Det er ingen særlige forhold som krever kommentar i denne omgang.

4. Evaluering av helheten og sammensetningen av studiet

I fjor sa jeg at det vil bli lettere å vurdere helheten og sammensetningen i studiet når jeg får sett på både litteratur- og språkemnene. Det har jeg nå gjort. Min konklusjon er at det er god balanse mellom språk og litteratur, og at det ikke er behov for noen særskilte tiltak. Jeg har kommet med flere og mer konkrete innspill til språkemnene, noe som trolig har sammenheng med at jeg selv er lingvist. Dermed er årets rapport litt tynnere enn fjorårets.

Jeg nevnte i fjorårets rapport at et viktig spørsmål er balansen mellom litteratur og kultur/samfunn. Det finnes selvsagt ikke noe fasitsvar her. Mitt inntrykk er at BA-studiet ved UiB har en relativt tradisjonell innretning der språk og litteratur står i sentrum. Kulturhistorie spiller også en stor rolle, mens mer samfunnsfaglige tilnærminger til Russland er mindre sentrale. Dette tror jeg er et klokt valg, gitt at det er her de ansatte har sin styrke. (At jeg hører med til dem som mener at et tradisjonelt språk- og litteraturstudium har sin berettigede og viktige plass i det 21. århundre, er en annen sak som jeg ikke skal diskutere her.)

Et viktig spørsmål, som jeg er inne på i fjorårets rapport, er vektleggingen mellom ulike epoker i litteraturundervisningen. Skal man satse på det dagsaktuelle eller de store klassikerne? "Ja, takk, begge deler", synes å være linjen man har lagt seg på. Mens RUS252 har et "klassisk preg", har RUS114 flere innslag av tekster fra vår egen tid. Balansen synes å være god, og jeg håper den kan ivaretas fremover.

5. Rollen og oppgavene til programsensoren

Som nevnt i fjorårets rapport, anser jeg det som en hovedoppgave for meg å sette i gang en debatt om undervisningsspørsmål. I 2016 ble mitt besøk i Bergen kort, og det ble etter mitt syn litt for lite tid til å diskutere mer allmenne sider ved russiskstudiet. Kanskje kan vi gjøre det bedre i 2017 og sette av litt mer tid? En slik diskusjon kan være nyttig når det nå er snakk om å gå over til tipoengsemner.

6. Konklusjon

De tre emnene jeg har vurdert ovenfor, fremstår som gjennomtenkte, velfungerende og gode. Emnerapportene vitner om at både studenter og lærere stort sett er fornøye med tingenes tilstand. Avslutningsvis vil jeg nøye meg med

å be fagmiljøet om å tenke gjennom og diskutere følgende allmenne problemstillinger:

1. **Heterogenitetsproblemet – hvordan skape sammenheng?** Alle emnene jeg har sett på i år (og også i noen grad emnene fra i fjor) er svært heterogene i den forstand at de inneholder ulike komponenter som det er krevende å gjøre til et naturlig hele. Ikke minst ser muntligundervisningen ut til i noen grad å leve sitt eget liv, uavhengig av de øvrige komponentene i emnene. Det blir en viktig utfordring fremover å organisere muntligundervisningen på best mulig måte. I noen grad må nok emnene alltid være heterogene (og det gjelder både ti og femten poengs emner). Da blir det viktig å klargjøre læringsmålene i begynnelsen av undervisningen og så sørge for å holde bevisstheten om læringsmålene oppe gjennom hele semesteret.
2. **Forelesningen – hvordan aktivisere studentene?** I fjorårets rapport foreslo jeg å dreie språkundervisningen litt bort fra forelesning og over mot oppgaveløsning. Jeg tillater meg å reise samme spørsmål i år: Kanskje det er rom for litt mer oppgaveløsning underveis også i litteraturemnene?
3. **Tekstgjennomgang – hvordan gjøre denne undervisningen variert?** Det er flott at det settes av tid og ressurser til å gå gjennom tekster med studentene, for dette er en del av undervisningen som ifølge min erfaring lett kan bli litt stemoderlig behandlet. Selv om jeg vil understreke at det ikke foreligger noen indikasjoner på dårlig kvalitet i tekstgjennomgangen i de emnene jeg behandler i denne rapporten, vil jeg likevel oppfordre til nytenkning her. Hvordan kan tekstgjennomgang gjøres så engasjerende og effektivt som mulig? Hvordan kan man på best mulig måte lære bort allmenne lesestrategier som studentene kan bruke når de jobber videre med tekster på egen hånd?

Styre: Studiestyret ved Det humanistiske fakultet

Sak: 28/17

Møte: 15.11. 2017

[Sak 28/17: Programsensorrappport 2016 – studietilbudet i arabisk](#)

Dokumenter i saken

- **Notat fra programstyret**
- **Programsensorrappport fra professor Elie Wardini, Stockholm University**

Forslag til vedtak:

Studiestyret tar rapporten til etterretning.

Claus Huitfeldt
prodekan

Ranveig Lote
studiesjef

NOTAT FRA PROGRAMSTYRE KNYTTET TIL PROGRAMSENSORRAPPORT I ARABISK FOR 2016

Dato for håndtering i programstyret: 25. april 2017

Kommentarer fra programstyret:

Selv om programmet vårt kalles «bachelor i arabisk» og består av 180 studiepoeng, kan bare halvparten eller 90 studiepoeng brukes for å lære arabisk (fra null-nivå) og andre disipliner relatert til arabisk språk, litteratur og kultur generelt.

Rapporten fra programsensoren Prof. Wardini fokuserer eksklusivt på eksamensoppgavene uten å knytte dem til pensumet, emnebeskrivelsen og læringsutbyttet spesielt, eller studieløpet. I stedet for å evaluere den reelle og konkrete arabiske delen av programmet (som arabiskfaget har kontroll over) i sin rapport, evaluerer han vårt program mot et annet program på 180 stp., som har dobbelt så mange studiepoeng og dobbelt så mange valgmuligheter. Dessverre ser det ut som at programsensoren ikke forstår programmets oppbygning, mål og begrensing godt nok.

Samtidig mener vi rapporten inneholder noen tanker som kan tas i betraktning når det gjelder framtidens forandringer av bachelorprogrammet i arabisk. Dette kan skje i forbindelse med HF 2018-prosessen.

I lyset av alle nevnte momenter stiller arabiskfaget seg kritisk mot rapporten. Vi mener at det er flere gode grunner til at UiB tilbyr arabisk, og at det er like gode grunner til at studenter bør velge å studere arabisk ved UiB. Studieplanen for arabiskfaget, og nåværende situasjonen i verden gir et godt, utfyllende svar på spørsmålene programsensoren stiller i slutten av rapporten sin: «Why should UiB offer Arabic» og «Why should students study Arabic at UiB?».

BAHF-ARAB Bachelor Program in Arabic
University of Bergen

Program Evaluation

Report for the year 2016

Elie Wardini
Prof. in Arabic
Department of Asian, Middle Eastern and Turkish Studies
Stockholm University

External Sensor for the period of: 01.01.2015–31.12.2018.
Programusessor for Bachelorprogram i arabisk, University of Bergen

Appointment

As of letter, dated 13.03.2015, I have been appointed as *professor* for ARABISK, for a period of four years, starting from 01.01.2015, ending 31.12.2018.

I have submitted my first report for 2015 in February 2016.

The report is structured as follows:

1. Introduction
2. The Programs: Goals and Structure
3. Students
4. Teachers
5. Tutoring
6. Courses
7. Exams
8. Conclusion

The present report is based on:

- *Information available on the program website (also provided by the department):*
 - <http://www.uib.no/studieprogram/BAHF-ARAB>
- *Previous reports for the same program:*
 - reports by Prof. Wardini 2015
- *Exam questions for:*
 - ARA100 H16
 - ARA112 H16
 - ARA211 H16
 - ARA301 H16
- *Exam results (exam protokoll):*
 - ARA100 V16
 - ARA100 H16
 - ARA111 V16
 - ARA112 V16
 - ARA112 H16
 - ARA113 V16
 - ARA211 H16
 - ARA252 V16
 - ARA301 H16
 - ARA302 H16
 - ARA303 H16
 - Master's Thesis H16
- *Interviews with teaching staff Feb. 9th 2017 (NB: Professorship is vacant):*
 - Ludmila Ivanova Torlakova, Førsteamanuensis,
 - Esmira Nahhri, Førsteamanuensis,
 - Frank Weigelt, Førsteamanuensis (temporary)
- *Interviews on Feb. 9th 2017 with student representatives for (anonymous in this report):*
 - ARA100/111
 - ARA113
 - ARA211/252

1. Introduction

The present report takes my report for 2015 as a point of departure (appended to this document). In addition I have read the material available about the program on the department's website (for 2016/2017). I have received exam questions for 4 courses, and the results (protokoll) for more, all for 2016. On Feb. 9th 2017, I have interviewed three teachers as well as had a short, impromptu interview with the head of the department. I have also interviewed 4 students.

This report will do two things:

1. Mark any changes (or lack thereof) compared to my report from 2016;
2. Discuss the exam questions of the tests that I have been provided with.

During my interviews, I have been informed that changes are going to be implemented in the Arabic program, for example that courses on the Master level are cancelled and that the teaching of Arabic will be more closely integrated with Middle Eastern Studies at the university. I will not in this report anticipate the changes or comment on the information, waiting for the actual implementation of the changes, though one welcomes the closer integration of Arabic with Middle Eastern Studies.

2. The Programs: Goals and Structure

For the year 2016/2017 no changes were introduced into the program. My comments for 2015 stand in anticipation of the changes to come. I will nevertheless reiterate the following:

There are many reasons for learning languages. Not all require courses at university. If someone were to study Arabic, for example, for primarily communicative purposes, then it would be much more efficient, and probably cheaper, to spend longer periods of time in Arabic speaking countries and taking language courses there. University courses would be an overkill and achieve fewer results. Though important, communication is not and cannot be the only purpose for studying language, especially at university.

Studying language at university implies much more than communicative skills. A student at university acquires more than just linguistics. University studies in a certain language involve acquiring three types of skills:

- 1) linguistic;
- 2) specialist knowledge of a region (area studies); and
- 3) analytical skills.

Thus a university education in Arabic is not only important to train students and researchers to be skilled linguists, more importantly for society at large, the university is the ideal place to train students in the combination of deeper knowledge of language, regional expertise and analytical skills.

- The Goals

There have been no changes in 2016/2017 in the stated goals of the Bachelor and Master Arabic programs at UIB.

- The Structure

For the school year 2016/2017 no changes have been implemented to the structure of the program. I was informed that changes will be brought to the program in the coming years. I will not here anticipate these changes.

3. Students

For this section I refer the reader to my report for 2015. My comments for that report are still applicable to 2016.

What is disturbing from my interviews with the students is that inter-personnel conflicts are spilling into the classrooms and among the students. One cannot emphasize enough the detrimental effects of this issue.

4. Teachers

In this section, I repeat what I have said in my previous report:

The present report in no way claims to evaluate the teachers. Neither does the method nor the documentation used in the report allow for such an evaluation. The focus is rather on the interaction between the teachers and the students and the studying/ teaching environment.

From my interviews with the students and the teachers, as well as the student evaluations two matters are clear:

- 1) The teachers are highly motivated, highly regarded, and appreciated as individuals.
- 2) As a team, there seems to be a break down in communication, coordination and planning.

[...]

This contrasts with the frustration students have expressed, in the interviews as well as in the student evaluations, towards the lack of coordination, cooperation and planning among the teachers. This is a serious problem.

5. Tutoring

I have not been informed of any changes with regards to tutoring compared to my report of 2016. This will be a matter of focus for the report in 2017.

6. Courses

No changes have been implemented in the courses. The course literature is more or less the same, with slight changes in ARA100.

This gives rise to concern, given the evaluation of 2016. In this report, I will concentrate on the exams, as part of the courses. This is done in the next section.

7. Exams

I have received the questions to the following exams:

- ARA100 H16
- ARA112 H16
- ARA211 H16
- ARA301 H16

All the exams have more or less the exact same structure:

- Translate to Norwegian known Arabic text(s):
ARA100, ARA112, ARA211, ARA301
- Translate to Norwegian unknown Arabic text(s):
ARA211, ARA301
- Comprehensions questions concerning a text: (answer questions about understanding the text(s)):
ARA211
- Add vowels to an unvowelled Arabic text:
ARA112, ARA301
- Provide the correct morphological form adding the vowels of a word in a certain conjugation:
ARA100, ARA112
- Exercise in Syntax (verbal nouns and passive, negation, definiteness, nominal sentences, prepositions, numerals):
ARA100, ARA112
- Translate to Arabic
ARA100, ARA301
- Insert the correct Arabic word and form in the blanks of an Arabic text:
ARA100, ARA211, ARA301
- Questions on the Arabic language and History:
ARA100
- Provide 4 Arabic greeting expressions:
ARA100

One can argue that exams at university are a necessary evil. There is no general consensus on what constitute the best methods and strategies to test the skills of students. One could question the very notion that exams indeed do test skills, at least the required skills in students. And yet, no one, or very few, would argue that exams at university need to be eliminated.

Rather, exams should be seen as part and parcel of the whole pedagogical process. A course starts with defining its intent and ends with propelling the students to higher levels. Every part of a course, including the testing process and the exam questions, is part of the learning/ teaching experience as a whole. All aspects of a course should be coordinated and reflect the intention of the course. One could argue in this respect, and at least from a student perspective, that the exam gives indications of what the teachers consider to be the most essential information/ skills to be achieved by taking a certain course. In most universities, including UiB, this is reflected in the course plans which include variants of *expected outcomes*. These are not measured in points or grades, but in skills/ knowledge acquired as a result of taking a certain course. This is essential.

Therefore, both for the evaluator as for students, previous exam questions give strong indications of the intention of the course. "What will I be tested on", "what will we get on the exam" are very familiar questions to any teacher. The response to these questions is crucial. Previous exams then are a strong tool in this respect.

In my evaluation of the exam questions provided to me for Arabic in H2016, I would conclude that the intent of the courses on all levels is rather very limited. The scope of the questions could be restricted to:

- a. Understanding of words and combination of words in Arabic texts,
- b. Ability to produce some well written Arabic texts,
- c. Have a basic knowledge of Arabic grammar.

Note that I did not use the term "understand" Arabic texts. Texts are more complicated than the combination of words into morphologically correct forms and grammatically correct sentences. Texts are worlds in their own rights, non-literary texts just as much as literary ones. One would expect that studying a language at the university level would enable a student to explore the world(s) of texts. This is not reflected in the exam questions that are under review. To my understanding, this is not reflected in the teaching either. It is definitely not reflected in the course literature that is bare minimum and lacking essential and central works.

1. Even if one were to concentrate on grammar, the questions are always on a basic level, not getting to the point where students would acquire skills in linguistics.
2. The literary and socio-political content and context of the texts are not covered, with the exception of ARA100 with very basic questions on language and history, let alone in a critical manner.
3. The exams do not approach the subject of Arabic at university from an analytical angle.

The argument of limited time and difficulty of teaching Arabic are not to be ignored. While one could argue for the method and structure of the exam questions as described above for the first two terms in the program, there is no reason why these should continue all the way to the later stages of the Bachelor degree and even up to the Master level. Fill in the blanks does not belong at the Master level.

8. Conclusion

There are plans to introduce changes to the Arabic program at UiB. In this report, I will not comment on the information I have received on the proposed changes. I will wait till they are implemented. Nevertheless, a meaningful closer coordination between Arabic and Middle Eastern Studies is welcome.

The present report compares the year 2015 with 2016. The report for 2015 is appended to the present one. Very little has changed. This is regrettable. The present report has gone a bit deeper into the exam questions for 4 courses from H16. These are the exam questions that were presented to me. It is our conclusion that the exam methods, structure and intent should be looked at more carefully and revised.

We believe that in order to achieve a higher standard of teaching/ learning Arabic at UiB, the staff need to discuss and resolve two central and related questions:

- Why should UiB offer Arabic?
- Why should students study Arabic at UiB?

Stockholm, March 24th, 2017

Elie Wardini

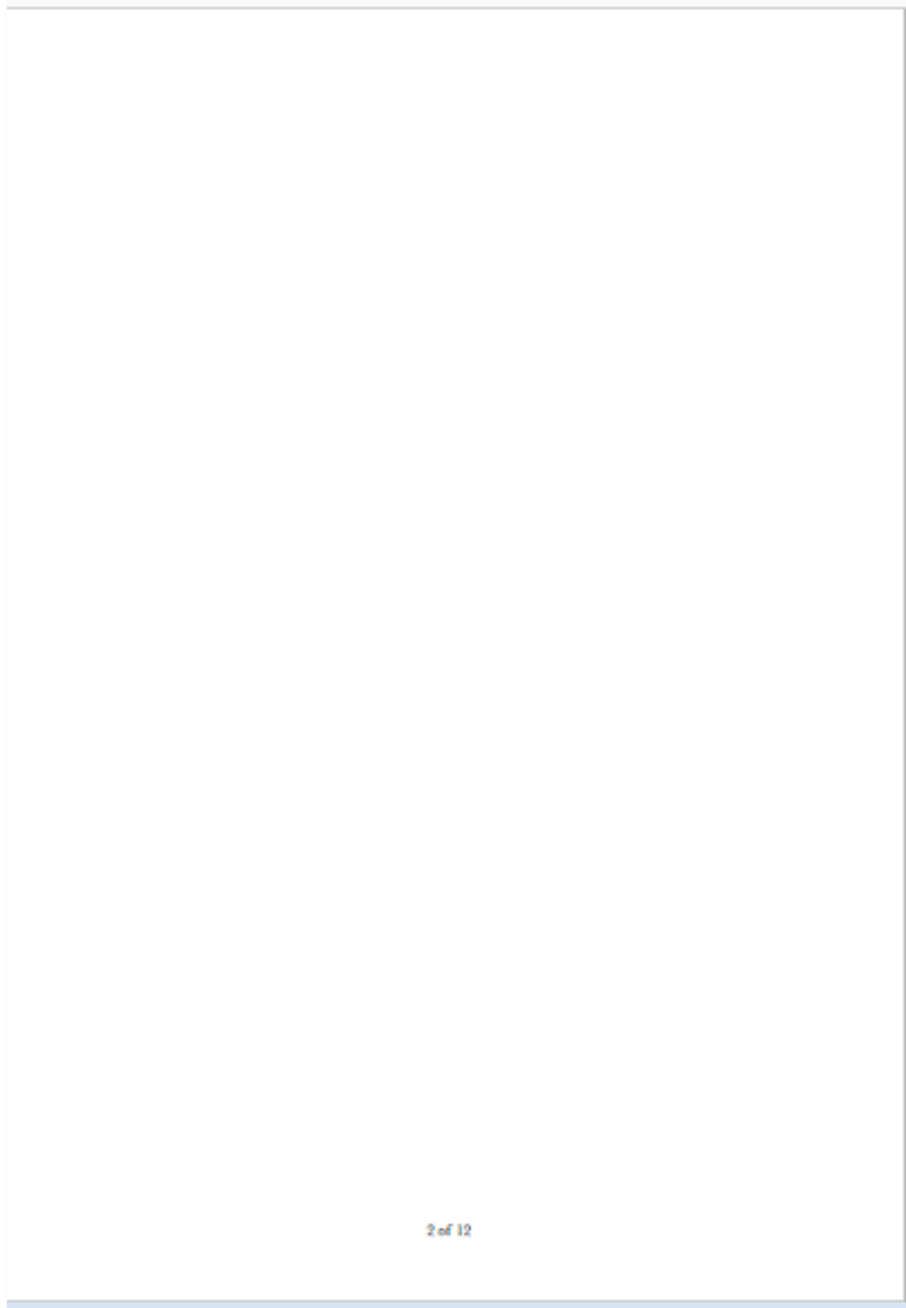
BAHF-ARAB Bachelor Program in Arabic
University of Bergen

Program Evaluation

Report for the year 2015
(Addendum: Exams, Feb. 23rd 2016)

Elie Wardini
Prof. in Arabic
Department of Asian, Middle Eastern and Turkish Studies
Stockholm University

External Sensor for the period of: 01.01.2015–31.12.2018.
Programmesor for *BAHF-ARAB Bachelor Program in Arabic*, University of Bergen

Appointment

As of letter, dated 13.03.2015, I have been appointed as *professor* for ARABISK, for a period of four years, starting from 01.01.2015, ending 31.12.2018.

The report is structured as follows:

1. Introduction
2. The Programs: Goals and Structure
3. Students
4. Teachers
5. Tutoring
6. Courses
7. Conclusion

The present report is based on:

- *Information available on the program website (also provided by the department):*
 - <http://www.uib.no/studieprogram/BAHF-ARAB>
- *Previous reports for the same program:*
 - reports by Prof. Lutz 2014 and 2015
- *Previous report for French (for comparison):*
 - report by Gundersen and Helland 2013
- *Teaching material:*
 - Textbooks
 - Material provided by the teachers
- *Student evaluations:*
 - ARA100 H15 (4 respondents)
 - ARA112 H15 (2 respondents)
- *Exam results:*
 - ARA100 H15
 - ARA112 H15
 - ARA115 H15
 - ARA210 H15
 - ARA301 H15
 - ARA302 H15
- *Interviews with teaching staff* 24-25th Nov. 2015 (NB: Professorship is vacant):
 - Ludmila Ivanova Torlakova, Førsteamanuensis,
 - Pernille Myrvold, Universitetslektor
 - Esmira Nahiri, Førsteamanuensis,
 - Frank Weigelt, PhD student
- *Interviews with student representatives for 24-25th Nov. 2015 (anonymous in this report):*
 - ARA100
 - ARA112
 - ARA115
 - ARA211
 - ARA301
 - ARA350

1. Introduction

The present report being my first for Arabic at UiB, I will concentrate on issues that, in my opinion, are a priority and the most in need of attention.

I have read two previous reports and all the available documentation. I have also had interviews with students and teachers. One miss, which ones hope to remedy in 2016, is that I have not talked to the leadership at the department.

I have looked at the exam results. These in themselves do not say much. I have not seen the actual exam questions nor sample student responses. I have nonetheless enquired about them in my interviews with the teachers and students. Exams and exam results are important. Nevertheless, I have deemed that there are other matters that are more in need of attention at this point.

Thus the report for 2015 will concentrate on the "vision" of the program, i.e. profile and structure of the program, and the "implementation" of the program, i.e. the teaching and the content and syllabi of the courses. As can be seen, special mention of tutoring is included, since it is deemed a priority.

2. The Programs: Goals and Structure

There is no doubt that Arabic is an important language, not only due to the sad situation in the Middle East and its implications for the world and Europe more generally, but also for Norway specifically. Arabic is one of the major languages represented by over 300 million speakers. There are great financial and cultural benefits from interaction with the Arabic speaking world. Therefore, it is of utmost importance that many Norwegian students get a chance to learn Arabic.

There are many reasons for learning languages. Not all require courses at university. If someone were to study Arabic, for example, for primarily communicative purposes, then it would be much more efficient, and probably cheaper, to spend longer periods of time in Arabic speaking countries and taking language courses there. University courses would be an overkill and achieve fewer results. Though important, communication is not and cannot be the only purpose for studying language, especially at university.

Studying language at university implies much more than communicative skills. A student at university acquires more than just linguistics. University studies in a certain language involve acquiring three types of skills:

- 1) linguistic;
- 2) specialist knowledge of a region (area studies); and
- 3) analytical skills.

Thus a university education in Arabic is not only important to train students and researchers to be skilled linguists, more importantly for society at large, the university is the ideal place to train students in the combination of deeper knowledge of language, regional expertise and analytical skills.

My evaluation of the program rests on this premise. I have therefore posed the following question: *Do the programs have clear goals and a structure that are aimed at achieving the skills presented above?*

- The Goals

The Bachelor and Master Arabic programs at UiB state the following as their goals:

Bachelor Program

Læringsutbytte

Kandidaten skal ved avslutta program ha følgjande læringsutbytte definert i kunnskapar, dugleikar/ferdigheiter og generell kompetanse:

Kunnskapar:

Kandidaten

- Har god dugleik i lesing og skriftleg omsetjing
- Er kjend med eit breitt utval av fagprosa og skjønlitteraturtekstar
- Har grunnleggjande dugleik i lesing og forståing av arabisk pressespråk, til dømes i nettaviser
- Har grunnleggjande dugleik i bruk av nokre arabiske ordbøker
- Har god kompetanse i moderne arabisk grammatikk

Dugleikar/ferdigheiter:

Kandidaten

- Har moderate skrive- og taleferdigheiter i lesing og forståing av arabisk pressespråk
- Har leseferdigheiter i klassisk arabisk
- Har moderat skrive- og taledugleik i moderne standardarabisk

Generell kompetanse:

Kandidaten

- Kan bruke sine kunnskapar om språket på ein kritisk og sjølvstendig måte
- Kan nytta sin kombinasjon av fag i spesialiseringen og frie studiepoeng i vidare utdanning eller yrkesplanar

<http://www.uib.no/studieprogram/BAHF-ARAB#uib-tbu-laringsutbytte>

Jan 25th 2016

Master Program

Presentasjon

Mål og innhald

Mastergraden i arabisk skal gi studentane djupare fagleg og metodisk innsyn, dels gjennom eit utvida studium av språket og dels gjennom eit djupare studium av eit avgrensa område, der studentane får rettleiing. Det problemet som masteroppgåva konsentrerer seg om, kan til dømes vere språkvitenskapleg, litteraturvitenskapleg, historisk, religionshistorisk, resepsjonshistorisk, osv. Det kan òg liggja innanfor andre disiplinær som til dømes økonomi, politikk, jus, utviklingsstudiar, sosionomi, med meir, når studenten kan presentera gode grunnar for det. I slike høve vil studenten kunna få ein siderettleiar frå eit relevant institutt eller senter. I oppgåva skal en vise at en har føstehandskjennskap til kjeldematerialet, kritisk overblikk over tidlegare forskning og evne til å bruke vitenskapleg synsmåte og metode. Opplegget skal både kontrollera og utdjupa dei allmenne språkkunnskapane og teoretiske kunnskapane som studentane vil trenga for å bruka arabisk som forskingsreiskap. Oppgåva skal vise at studentane har føstehandskjennskap til kjeldematerialet, kritisk overblikk over tidlegare forskning og evne til å bruke vitenskapleg synsmåte og metode.

<http://www.uib.no/studieprogram/MAHF-ARAB>

Jan 25th 2016

It is clear that the programs focus essentially on language learning, grammar and to a lesser extent literature. Only exceptionally does the Master program accept themes in other disciplines.

From my interview with students, there is no doubt that their main goal for studying Arabic is to use it at the workplace. A key for job opportunities. Knowledge of Arabic grammar and literature alone, do not prepare students for the needs of society. More on this in section 6. Courses.

- The Structure

I have evaluated the structure of the program based in the available documents, the web-pages mentioned below, as well as my interviews with students and teachers.

Bachelorprogram i arabisk (krav 180 SP)

Studieplan:

<http://www.uib.no/studieprogram/BAHF-ARAB/plan>

Studieslop:

<http://www.uib.no/studieprogram/BAHF-ARAB> (Nov. 10th 2015)

Masterprogram i arabisk (krav 120 SP)

Studieplan:

<http://www.uib.no/nb/studieprogram/MAHF-ARAB/plan>

Studieslop:

<http://www.uib.no/studieprogram/MAHF-ARAB#uib-tabs-construction> (Nov. 22nd 2015)

The main feature of the Bachelor programs is that Arabic takes up roughly 15 credits of a total of 30 per term. Half of a student's courses per term over a period of three years. The whole Master program is dedicated to Arabic. The last year of the Master program is dedicated fully to the Master Thesis (60 credits).

On the Bachelor level, only ARA100 (10 credits, thus 1/3 of a term) lays claim to train the students in "cultural", non-linguistic/ literary skills. Otherwise it is up to the student to get this type of knowledge at other departments.

On the Master level, it seems that ARA302, 303 and 304 can offer an opening for cross departmental training. This though, seems to be more the exception than the rule.

Experience and my interviews with the students show that such a structure is rather a hindrance than a help. One could argue that the present structure presents the student with choice and freedom. Yet this freedom and the choices are not always easy to deal with as a student. Nor are they always clear. More on this theme under 3. Students and 5. Tutoring.

The combination of subjects and disciplines in an education is an essential element for broadening the scope and strengthening one's knowledge and analytical skills. So the question is rather of structure and organization as well as course content.

3. Students

Universities have several functions: education, research and outreach to state the more classical ones. The present report is concerned with the education part. In this context, it is necessary to put the students first.

As mentioned above one of the main goals for students to learn Arabic is to gain a special tool in their arsenal when applying for and conducting their work in society.

They want to be able to speak Arabic, use Arabic, understand Arabic, etc. But they also want to apply this knowledge to their concrete work situations.

Thus the frustration is high among the students. The argument is that they study grammar for three years and are still not able to use Arabic in any meaningful way. This is clearly seen in the high degree of dropouts in Arabic. A high degree of dropout is expected when offering courses in Arabic. Many underestimate the amount of effort needed to learn a language as Arabic. Clearly, some of these students would benefit much more from taking evening classes, or traveling to an Arabic speaking country.

Experience shows that, on the other hand, clearer and relevant goals, a balanced structure and well thought through and planned courses, could help the students maintain focus and sustain them through the hardships of learning Arabic, not only on the Bachelor level, but also aiming for a Master degree. Clearly, a strict focus on grammar and literature is not enough to sustain the students through their education. More on this in section 6. Courses.

4. Teachers

The present report in no way claims to evaluate the teachers. Neither does the method nor the documentation used in the report allow for such an evaluation. The focus is rather on the interaction between the teachers and the students and the studying/ teaching environment.

From my interviews with the students and the teachers, as well as the student evaluations two matters are clear:

- 1) The teachers are highly motivated, highly regarded, and appreciated as individuals.
- 2) As a team, there seems to be a break down in communication, coordination and planning.

The students have given each teacher individually high marks for their efforts, care and helpfulness as well as their expertise in their field. The teaching profession is very often unforgiving. In our case, the teachers are highly valued by the students.

This contrasts with the frustration students have expressed, in the interviews as well as in the student evaluations, towards the lack of coordination, cooperation and planning among the teachers. This is a serious problem.

5. Tutoring

As mentioned above the structure of the programs, especially the Bachelor program, leave 50% room for students to choose from other relevant disciplines and subjects. While this surely has its benefits, it also has its drawbacks.

Students, even if adults, are not always knowledgeable or do not have the necessary resources to make good, long term choices for their education. From my interviews with the students, it

was clear that they were not sure which combinations were optimal, and in which sequence. It seemed also that there was very little coordination between the relevant departments.

There is clearly a need for focused tutoring (*opplæring*). The students stated that they are generally advised to take courses on the Middle East. Experience shows that this is not enough. Coordination and cooperation can be achieved in different ways. These should be explored. Moreover, tutoring should also be rather concrete and conducted by persons with close knowledge of Arabic and the Middle East as well as the system at UiB.

6. Courses

The discussion here will concentrate on the courses on the Bachelor level. I will discuss the Master level shortly towards the end of this section, since there is at present only one student enrolled.

Among the courses on the Bachelor level ARA100 (10 credits) and ARA115 and ARA252 (15 credits each) stand out.

ARA111, ARA112, ARA113 are all *Gr nns rs i moderne standardarabisk* (I-III; 15 credits each)
ARA211 *Tekststudier i klassisk og moderne standardarabisk* (15 credits).

As stated above, I have not seen the exam questions, nor the student responses. I have nevertheless enquired in my interviews with the students and the teachers about the content of the courses. I have also consulted the syllabi (*pensumliste*).

- The Textbook

The Textbook used is: Schulz, E. *Standard Arabic: An Elementary-Intermediate Course*, current edition as well as E-Book.

The question of textbooks in education is always an issue. No book in itself is perfect.

While many have gone the communicative path, using relevant books, to my knowledge nearly all universities that keep to teaching Arabic at university level, in the spirit mentioned above, use Schulz. The Schulz textbook has its strengths and weaknesses. The alternatives, on the other hand, are few and far between. They too have strengths and weaknesses. At issue here is the way the book is used in the teaching. Following Schulz chapter by chapter, with no complementary material is hardly optimal. Every textbook needs to be used with deliberate planning and adapted, taking into consideration the circumstances of each teaching milieu. Some parts of Schulz are better than others, so some complementary material is needed. Moreover, the texts of Schulz as well as the exercises are not always good or relevant to students. These may be adjusted, complemented or replaced.

- The Content of the Courses

The syllabi for ARA111-113 contain only one reference: Schulz. A dictionary (Wehr) is only introduced in ARA113.

It is only in ARA211, 5th term, that students read genuine texts. A total of some 30-35 pages distributed as follows: 4 Classical, 18-25? Modern Standard, 11 modern poetry and 5 media, of which only 2 are current.

The content of the courses needs to be reviewed in light of the principles stated above. The syllabus should be complemented with books/ articles on the history and analysis Arabic literary and media prose, as well as relevant theoretical approaches to different types of texts.

The texts should also be more central and relevant in context of the Arabic literary scene as well as the media, the socio-religious-political-etc. landscape.

- The Examination

I have not seen any exam questions nor student responses. I have nevertheless enquired about them from students and the teachers.

The impression I have gotten was that for all the courses (except ARA115 and ARA252), the focus is on grammar, transcription and translation. This including ARA211 and the Master level. While grammar and translation are essential parts of learning any language, unless one wishes to become a linguist they are not an end in themselves. They are essential means to understand the texts. But the aim is to be able to apply analytical principles so the texts get their meaning in their social, religious, political, etc. context. These elements are not only essential for understanding the text, but also to train the students to apply the same analytical principles later in their work.

- ARA100

ARA100 *Introduksjon i arabisk språk og kultur* (10 credits) seems to be a mixed basket. On the one hand it is the first introduction to Arabic, script and language, and on the other it is the only course in the program dedicated to "Arabic culture". While the language part follows the same pattern as ARA111-113, the culture part does not seem to be thought through well. The syllabus is larger and heavier than nearly any other course in the program. As an example, one could argue that it is somewhat premature to read about Arabic-Norwegian contrastive grammar already the first term, while they are learning the alphabet.

ARA100 could well be reviewed, and here is a clear case where cooperation and coordination with other departments could yield better results.

- ARA115 and ARA252

ARA115 *Introduksjon i arabisk språkforskning og dialektologi* and ARA252 *Arabiske språk og samfunn* (15 credits each) are the only courses where relevant theory is applied to Arabic studies in the program on the Bachelor level.

- Master Level

Having one student on the Master level, makes it difficult to evaluate. The structure of the program seems to allow for both theory and analysis. It also, in principle, also allows for a wider scope of themes than just linguistic and literary.

7. Conclusion

Language is an essential part of society. Ignoring language would be a great loss. But then, language does not exist in a world by itself, disconnected from the people who speak and use it. The relationship between language and society is complex. The study of language and the world that uses it, should then be placed in the relevant theoretical and methodological frameworks. Language can indeed be studied as an end in itself. But the majority of students today study the Arabic language as a tool. Students should be trained to think and write analytically.

Concluding, one would first like to stress the necessity of filling the vacant professor position. Then, one would draw attention to the goals of the programs in Arabic as well as their structure. Students need help to navigate the complicated freedom and choices they have to make in their education. Teachers should work as a team as well as cooperate and coordinate

more with other departments. The content of the courses needs to be more relevant. The Arabic milieu at UiB could do well to consult with other comparable universities to exchange ideas on how to solve many of the issues touched upon.

Bergen seems to have enough students wanting to study Arabic. Norwegian society has a clear need for people who not only master Arabic, but who also have a solid expertise on the Middle East. The motivation is there. UiB has the resources, both in Arabic and Middle Eastern studies to fulfill a good portion of this need.

Stockholm, February 5th 2016

Elie Wardini

B. Exams (addendum)

On the 15th of February 2016 I received copies of 6 exam questions for 6 courses.

These are:

ARA100 - 3rd December 2015
 ARA111 - 27th May 2015
 ARA112 - 18th February 2015
 ARA113 - 27th May 2015
 ARA 211 - 3rd December 2015
 ARA 301 - 3rd December 2015

In the report I came to the conclusion, based on my interviews with the students and teachers that "[t]he impression I have gotten was that for all the courses (except ARA115 and ARA252), the focus is on grammar, transcription and translation. This including ARA211 and the Master level."

Now that I have seen the exam questions, my impression was confirmed. The exams mentioned above, for ARA100 and ARA301 see below, focus on translation from and to Arabic and grammar: parsing, vocalization, conjugation, etc., words in their right context.

Concerning ARA100, I wrote in the report:

ARA100 *Intføring i arabisk språk og kultur* (10 credits) seems to be a mixed basket. On the one hand it is the first introduction to Arabic, script and language, and on the other it is the only course in the program dedicated to "Arabic culture". While the language part follows the same pattern as ARA111-113, the culture part does not seem to be thought through well. The syllabus is larger and heavier than nearly any other course in the program.

ARA100 is the only course that includes "*Realia - kultur og samfunn*" questions. These are:

1. Give the names of five most important regional Arabic dialects (5/100p);
2. Give the correct name of the country or the capital of 8 countries (4/100p);
3. Give the Norwegian title and date of publication, the name and country of origin of the author, as well as the name of the translator to Norwegian of the chosen novel (3/100p).

My conclusions concerning ARA100 still hold:

ARA100 could well be reviewed [...]

ARA301, on the Master level follows exactly the same pattern.

My comments concerning the courses and their content still hold. These are clearly reflected in the exam questions. While one could argue for such an approach for ARA100-113, all exams even those on higher levels lack any questions involving critical and analytical discussions of the content of the texts read.

Stockholm, February 23rd 2016

Elie Wardini

Styre: Studiestyret ved Det humanistiske fakultet

Sak: 29/17

Møte: 15.11. 2017

[Sak 29/17: Programsensorrappport 2017 – studietilbudet i engelsk](#)

Dokumenter i saken

- **Notat fra programstyret**
- **Programsensorrappport fra Gjertrud Flermoen Stenbrenden, UiO**

Forslag til vedtak:

Studiestyret tar rapporten til etterretning.

Claus Huitfeldt
prodekan

Ranveig Lote
studiesjef

**Report from *programmsensor* for linguistics at the University of Bergen
September 2017**

Programmsensor: Gjertrud Flermoen Stenbrenden, Associate Professor of English Language, University of Oslo

Courses evaluated: ENG114, ENG115

Scope of evaluation: spring semester of 2017

1. Introduction

I received the documents pertaining to ENG114 and ENG115 on 1 September 2017. The documents submitted for each course were the exam, the course report written by the teacher(s), and the student evaluation.

I will closely follow the *Retningslinjer for programmsensor ved Universitetet i Bergen*, as outlined in the *Programsensormappe*. I thus see it as my duty to assess and evaluate the framework (*opplegg*) for and execution (*gjennomføring*) of a variety of courses offered in English language at the Department of Foreign Languages at the University of Bergen.

The aspects which the *Retningslinjer* specify for assessment and evaluation are:

- I. Syllabi, course structure, teaching;
- II. Forms of assessment, including the use of external examiners;
- III. The extent to which the *programmsensor* has participated in discussions about quality development/improvement in the particular *studieprogram* in question;
- IV. Any special circumstances in the execution of relevant courses;
- V. The role and tasks of the *programmsensor*.

Points I, II, IV call for an assessment of the courses themselves and their execution, including course descriptions, learning outcomes, syllabi, forms of assessment, exam results, etc., whereas points III and V ask the *programmsensor* to self-evaluate and assess her role as such. This is my second annual report as *programmsensor*, so questions III and V will be addressed very briefly here: I have not yet participated in discussions of quality or potential improvements.

In the following sections, I will evaluate and comment on the two courses assessed this time, in terms of points I and II (and IV where relevant) as specified above (sections 2-3); use of external examiners has been given a separate sub-section (section 4). I will then assess my role as *programmsensor* (section 5) and take a final look at the courses as part of a larger context (section 6).

2. ENG114 English Grammar I

This course is an undergraduate course in English grammar; its relation to ENG101 English Linguistics I is a little unclear, but seems to overlap with it. ENG114 aims to provide students with "basic insight into the structures of the English language, and on [*sic*] central analytic terms in syntax and morphology" (online course description). The skills acquired are identical to those formulated for most courses in English, i.e., that the students are able to analyse linguistic material using the appropriate terminology.

Course description, syllabus, structure, teaching and special circumstances

The course description is clear and precise if a little short. In the English version, the link to the syllabus is replaced with a link to the schedule; it would be better to have a link to both in both versions.

The textbook is Huddleston & Pullum's *A Student's Introduction to English Grammar* (2005), which is the same as that used for ENG107.

Instruction is given in the form of lectures and seminars, up to 36 hours, according to the course description. Attendance seems to be optional for both. There are no obligatory assignments, even if students are given the opportunity to hand in papers and are recommended to do so. The final assessment is a four-hour written school exam.

Assessment

The textbook seems well-chosen (Huddleston & Pullum 2005), and there are no negative comments on the students' part that suggest it is too difficult.

In the spring semester of 2017, instruction was divided between 12 lectures and 3 seminars, but the number of hours for each is not specified in the course report. The number of seminars seems very low for a course that in our experience proves difficult for many students. I recommend that the number of seminars be increased and that attendance be made compulsory; the students agree in this assessment. The quality of the instruction appears to be very high indeed, as the students' comments strongly indicate.

The students were given the opportunity to hand in two written assignments, but only 33 out of 173 registered students chose to make use of this offer. I strongly recommend that the qualifying papers be made obligatory, as they give students the opportunity to exercise their abilities in expressing themselves in proper academic English, cf. the explicit goal of the course, as formulated in the course description regarding "general competence". Academic English is a genre unto itself, and students need a lot of practice to master it. Qualifying assignments measure the students' progress, and test them in syllabus topics before the final exam. The students' own remarks support my recommendation.

The choice of a school exam as the final assessment seems a natural choice. The amount of work required (in the spring of 2017) was fine for four hours, and the various tasks tested a range of relevant topics.¹ 116 students sat the final exam, so there was a pre-exam drop-out rate of c. 33%. Of those who sat the exam, 26% failed, 42% received an E or a D, 12% got a C, whereas 12% and 8% were awarded with a B and an A, respectively. This means there is a concentration of grades in the lower end of the scale, which is fairly typical for grammar exams. A failure rate of 26% is also quite typical.

3. ENG115 English Phonetics and Phonology

The course aims "to give insight into English pronunciation and into central terms in phonetics and phonology. It also aims to offer a precise linguistic vocabulary as a working tool" (online course description). Upon completing the course, students should possess

¹ However, the wording of Task 5 is somewhat unfortunate, in that it seems to say that there is only one correct option in all of the examples, whereas certainly for example g), both a singular and a plural verb are correct in British English, depending on whether there is unit reading (*the council is*) or distributive reading (*the council are*). In b), prescriptive grammar requires *is*, but even native speakers use *are* these days.

knowledge of the English phonemes and classificatory system, and be able to analyse linguistic material using the tools they have acquired.

Course description, syllabus, structure, teaching and special circumstances

The online course description is precise, and the learning outcomes are formulated clearly, both in Norwegian and in English. However, the link to the syllabus is absent from the English version and is replaced with a link to the schedule, cf. my remark regarding ENG114 above.

The instruction is given in the form of lectures and seminars, up to 36 hours in total, according to the course description. In the course report for the spring semester of 2017, it is specified that instruction was given as 24 hours of plenary lectures and 4 seminars of 3 hours each. The students were given the opportunity to hand in three written papers (optional).

The textbook is Thore Sigurd Nilsen's *English Pronunciation and Intonation* (2010). The final assessment is a three-hour written school exam.

Assessment

The textbook seems well-chosen, even if some of the students find it difficult. We used it as our textbook in English phonetics at the University of Oslo for a few semesters some years ago, but found it too detailed for an introductory course.

The choice of having seminars is a good one for an introductory course like this, because smaller groups offer hands-on experience for the students: they can ask questions, discuss difficult topics, work with exercises, get pronunciation and dictation practice, etc. Thus, even if the lectures last for 2 hours, having only 4 optional seminars seems too little. At the very least, they ought to be made obligatory (the course report states that 35-40 out of the 160 students attended the seminars). The student evaluation supports this recommendation, as many of the students ask for more seminars (even if not all of them attended those that were offered).

Also, the assignments should be made obligatory, as they enable the students to exercise their abilities in analysing linguistic material, using the appropriate terminology and in proper academic English. Otherwise, it is hard to see how the students may achieve the course description's explicit goal that they "can express himself or herself in correct academic English", if they have no training in it before the exam itself. It might also reduce (1) the drop-out rate, and (2) the number of failures in the exam, both of which are quite high, at 40% (drop-outs) and 42% (failures), respectively. Another advantage of having compulsory qualifying assignments is that they give students practice in receiving constructive criticism and feedback, which they have to incorporate in later work. Not all obligatory tests have to be written: they can also be (informal) reading tests, dictations taken in the seminars (or indeed in the lectures, with the key given afterwards), classification tests, etc.

The choice of a traditional albeit digital school exam seems natural, given the nature and level of the course. The questions posed are good and do indeed test the contents of the course; i.e., the pass marks A-E reflect the extent to which the learning outcomes have been achieved. However, in the exam given in the spring semester of 2017, the symbols used to indicate

stress and tone-unit boundaries in exercise 1 are partly incorrect (both) and/or are inconsistent (stress mark).³ Rectifying this should be a minor task.

The grades obtained in the spring semester of 2017 support what is well known: either students find phonetics/phonology incomprehensible and fail (42%), or they understand (and rather enjoy) it and do well: 37.5% were awarded with an A or a B, and 57.1% got a C or better, which means 42.9% of those who passed received a D or an E. These numbers are fairly normal, but the failure rate is quite high. The phonetics teacher(s) might consider having an oral exam rather than a written exam in phonetics; orals seem to improve students' pass rate, possibly because they rehearse and prepare better when they know that a personal encounter with two examiners awaits...

Otherwise, the student evaluation indicates that the course works well and that the instruction given is enthusiastic and of high quality.

4. Use of external examiners

The University of Bergen's regulations with respect to the use of external examiners are found on the following website: <http://www.uib.no/fremmedsprak/24103/sensar-og-evaluering>. The regulations are meant to ensure that institutions do not develop (a) unfortunate 'in-house' grading habits, or (b) permanent 'links' between a certain teacher and a certain external examiner, as stated in point 6:

Det er vesentleg å sikra eige nivå gjennom å variere samansetjinga av kommisjonane, og på den måten unngå faste koplingar mellom rettleiar og ekstern sensor.

The regulations are quite strict,³ which is good: usually teachers benefit greatly from working with external examiners, as they bring a different point of view to the table. At the University of Bergen, not all courses are required to use an external examiner, and in these cases, using a *programsensor* may make up for this, as expressed in point 5.⁴ External examiners were not used for either of the courses I have looked at for this report; instead, two internal examiners were used. I have therefore considered the exams and assessments in some detail in the foregoing.

5. The role and tasks of the *programsensor*

Points III and V in the *retningslinjer for programsensor* regard "the extent to which the *programsensor* has participated in discussions about quality development/improvement in the particular *studieprogram* in question" and "the role and tasks of the *programsensor*".

Regarding the first point, I have not participated in discussions of quality development prior to this report being written, but I consider this report to be part of such a discussion, as it addresses the quality of the courses taught as well as any potential improvements. If the

³ The tone-unit symbol used looks like a capital 'T', and makes reading the text (in exercise 1) difficult; it should be '̣' (in the upper left corner of the keyboard, on the same key as '§'). The stress mark is sometimes the correct '̣', sometimes what looks like a small superscript capital 'T'.

⁴ That is, they restrict the use of internal-only examiners.

⁵ «5. Det er ikkje zoåo krav om at eit fag skal bruke ekstern sensor på alle emne. M.a. kan ordleinga med programsensar kompensera for ekstern eksamensensar. Det skal likevel alltid brukast ekstern sensor ved klagesensar, til munnleg eksamen og ved sensor av masteroppgjever. Til andre eksamenar kan det brukast kommisjonar med to interne sensorar.» <http://www.uib.no/fremmedsprak/24103/sensar-og-evaluering/63/sistem-sensar-til-eksamen>

University of Bergen and the Department wish me to, I am more than willing to participate more directly in such discussions in the future.

The *programansvar*'s role, in my opinion, is to address all the topics explicitly raised in the *retningslinjer*, and to offer suggestions for improvement, if relevant. Any such suggestions are advisory only, and it is up to the Department to implement them. The Department and teachers are very welcome to contact me if there are matters which are unclear.

6. Summing up

Both the courses evaluated here seem to have worked well, both at their intended level and as part of the totality of courses taught on English language. Every time a course is taught, teachers tend to make changes in response to their own experiences and to feedback, including student evaluations. In my experience, there is a high degree of self-monitoring among university teaching staff, because we want our courses to be perceived as relevant and of high quality. Thus, I am sure the teachers will address any less than satisfactory aspects of the courses they teach, if given the opportunity; this is a valid point, as it is the financial status of the Department which determines the number of seminars offered, to take one example.

I have a few suggestions for improvement:

- Provide reading lists in the English version of the online course descriptions, so the students know what to prepare for.
- The course descriptions could be made more explicit with regard to aims and contents. For instance, for ENGI15, there could be mention of RP vs. AE, contrastive points (English vs. Norwegian), etc.
- Make qualifying assignments obligatory, so the students have a go at (1) expressing themselves in academic English, and (2) solving practical grammar and phonetics exercises, before the exam. Qualifying tests have greatly improved the quality of writing and reduced the number of failures in the exams at the University of Oslo, both in grammar and in phonetics.
- Offer more seminars on exercises and problem-solving, as this is where students feel free to ask questions and have the chance to improve either their English grammar skills or their own pronunciation, through grammar/pronunciation exercises, dictations, and the like. The skills component (as opposed to the knowledge component) of phonetics should not be overlooked.

Oslo, 12 September 2017

Sincerely,

Gjertrud Flemmoen Stenbrenden

NOTAT FRA PROGRAMSTYRE KNYTTET TIL PROGRAMSENSORRAPPORT I ENGELSK FOR HØSTEN 2017

Dato for håndtering i programstyret: 18. oktober 2017

Kommentarer fra programstyret:

Programsensør for engelsk lingvistik, Gjertrud Fiermoen Stenbrenden, UID har levert rapport om ENG114 og ENG115.

Rapporten ble diskutert i programstyremøtet for engelsk 18. oktober 2017.

Rapporten kommenterer valg av pensumlitteratur, opplegget for emnene og karakterfordelingen.

Siden programsensorens kommentarer om pensumlitteratur og karakterfordelingen gjenspeiler lingvistenes oppfatning, er programstyrets notat begrenset til kommentar om opplegget for emnene.

Programsensoren foredrar at antall seminar i både ENG114 og ENG115 økes betydelig og at deltakelse i både forelesningene og seminarene gjøres obligatorisk. Mht. ENG115 ville obligatoriske seminarer være nyttig når det gjelder praksis (vi tolker 'praksis' som 'innøving av uttale'). Dessuten forslår hun at innleveringene/arbeidskravene i både ENG114 og ENG115 blir gjort obligatoriske, som ville være understøttende når det gjelder oppnåelsen av den generelle kompetansen av å kunne uttrykke seg korrekt på akademisk engelsk. Mht. ENG115 ville obligatoriske innleveringer motvirke frafall og stryk. Det forslås at eksamensform i ENG115 endres fra digital skoleeksamen til muntlig.

Forslaget om å øke antall seminar gjenspeiler kursledernes oppfatning av et idealt opplegg, men dessverre tillater ikke ressursituasjon det. Det samme gjelder forslag om å ha obligatoriske innleveringer. Disiplinen uttaler seg derimot sterkt om obligatorisk deltakelse i forelesningene og seminarene. Når det gjelder programsensorens kommentar om praksis og eksamensform i ENG115, så er det viktig å understreke (a) at emnet er planlagt som en teoretisk tilnærming til engelsk fonetikk og fonologi, ikke som et praktisk emne, (b) at eksamen ikke ble gjennomført digitalt, og (c) at muntlig eksamen passer dårlig til et teoretisk emne men også ville være alt for ressurskrevende.

I tillegg påpeker programsensoren at den engelske versjonen av emnebeskrivelsen i både ENG114 og ENG115 inneholder en feilplassert link.

Fagkoordinator: Dagmar Haumann

Dato: 23.10.2017

Styre: Studiestyret ved Det humanistiske fakultet

Sak: 30/17

Møte: 15.11. 2017

[Sak 30/17: Programsensorrappport 2017 – studietilbudet i japansk](#)

Dokumenter i saken

- **Programsensorrappport – JAP100**
- **Notat fra programstyret – JAP100**
- **Programsensorrappport – BA i japansk**
- **Notat fra programstyret – BA i japansk**

Forslag til vedtak:

Studiestyret tar rapporten til etterretning.

Claus Huitfeldt
prodekan

Ranveig Lote
studiesjef

REPORT FROM PROGRAMSENSOR

Sachiko Shin Halley

Programsensor for the Bachelor Program in Japanese

Department of Foreign Languages

Faculty of Humanities

For the period of 2013-2017

REPORT 5: JAP 100 (HØST 2016)

About the course JAP 100

This is a report on the course, JAP 100, *Japansk historie, samfunn og språk*, which is offered as an introductory course for students of the Bachelor programs of Japanese language at the University of Bergen.

JAP 100 is a 12 week long lecture course, taught for 2 hours a week. It is compulsory for the students to attend at least 80% of the classes. After completion, the written examination is offered.

JAP 100 was first offered in autumn 2016. The purpose of the course is to provide a basic knowledge of Japanese history and society, insight to Japan's role in East Asia, and to introduce Japanese language to the students. By the end of the course, students have learned the Japanese writing system and obtained the practical skill to read and write two kinds of phonetic scripts, *hiragana* and *katakana*.

The course contents and teaching

According to the semester plan, the contents of the classes from the 1st week to the 6th week are an introduction to the history of Japan since 1868, Japan's role in East Asia and Japanese society and politics in the modern period; the contents of the classes from the 8th

to the 12th week focus on linguistic issues, emphasizing the practice of two kinds of Japanese scripts and the course is examined in the 13th week.

Pensum

According to the pensum list, the following books are used:

Arne Kalland: *Japans historie. Fra jagersamfunn til økonomisk stormakt (del III, IV, V (kapittel 11-21))*

Nihongo: Kana – An Introduction to the Japanese Syllabary (The Japan Foundation)

Arne Kalland's *Japans historie. Fra jagersamfunn til økonomisk stormakt* is currently the only book about overall history of Japan in Norwegian. Chapters 13 – 18 are used in the classes. This book is suitable as an introduction.

The Japan Foundation's *Nihongo Kana* is generally considered to be of high quality. It was used for the course ASIA 100 which was previously offered at Bergen, and the students' evaluation showed that they were satisfied with this book. I presume that it was one of the reasons why this book was chosen for the course JAP100 as well.

I conclude that the two books are suitable for the course.

Evaluation

At the end of the semester, a 3 hour long written examination is offered. The results of the examination are graded by the characters A-F, of which the F is fail. Completion of the course gives 10 study points.

Comments

In reponse to students' opinions that they wished to learn more about Japan rather than learning about both Japan and China, ASIA100, which was offered to both students of Japanese and Chinese languages, was replaced with JAP100 for the students of Japanese language.

Compared to ASIA100, JAP100 teaches more detail about Japanese history and society. In order to understand basic Japanese ways of thinking, it is very useful for the students to learn about religion in Japan. Learning about Japanese families and ideas about gender helps the students understand Japanese society. It would also help the students to

NOTAT FRA PROGRAMSTYRE KNYTTET TIL
PROGRAMSENSORRAPPORT I JAP100 FOR VÅREN 2017

Dato for håndtering i programstyret:

25. august 2017

Kommentarer fra programstyret:

Programstyret har diskutert programsensorrapporten for JAP100 i møte 25.8. 2017, og mener den svært positive rapporten tegner et riktig bilde av emnet. Styret merker seg imidlertid at programsensor påpeker at «seniority system» bør vises plass i undervisningen, og vil anføre at innenfor en ramme på seks introduksjonsforelesninger er det umulig å gå særlig i dybden av dette. Temaet blir imidlertid tatt opp i påfølgende emner (JAP110, JAP120, JAP200).

Fagkoordinator: Harry Solvang

Dato: 25. august 2017

REPORT FROM PROGRAMSENSOR

Sachiko Shin Halley

Programsensor for the Bachelor Program in Japanese

Department of Foreign Languages

Faculty of Humanities

For the period of 2013-2017

REPORT 6: Bachelor Program i japansk

About the program

This is a report on the Japanese language Bachelor Program, which is offered at the University of Bergen.

The current Bachelor program started in autumn 2014. The program first consisted of the courses ASIA 100, JAP110, JAP120, JAP205, JAP252 and two semester long exchange studies at a university in Japan. In response to students' opinions that they wished to learn more about Japan rather than learning about both Japan and China, ASIA100, which was offered to both students of Japanese and Chinese languages, was replaced with JAP100 for the students of Japanese language in autumn 2016.

The course JAP 100 provides students with a basic knowledge of Japanese history and society, insight into Japan's role in East Asia, and to introduce the Japanese language to the students. By the end of the course, students have learned the Japanese writing system and obtained the practical skills to read and write two kinds of phonetic scripts, *hiragana* and *katakana*.

On the basis of JAP100, the Japanese language courses JAP110, JAP120 and JAP205 are offered.

JAP110 teaches basic grammar, vocabulary and about two hundred kanji and students obtain the ability to express themselves regarding their everyday life both in speaking and writing. On

completing the course, students will have gained an ability in the Japanese language equivalent to the Japanese Language Proficiency Test's level 3. JAP120 aims at building knowledge of the Japanese language on the basis obtained through JAP110, with emphasis on linguistic structure, written language, the polite manners of talking, and practical use of the language. On completing the course, students will have understood the grammatical structure of the Japanese language on the higher beginner's level, and gained an ability in the Japanese language equivalent to the Japanese Language Proficiency Test's level 4. JAP205 teaches the students to build knowledge of the Japanese language at intermediate level on the basis obtained through JAP110 and JAP120, with emphasis on understanding of texts of the various genres. On completing the course JAP205, the students will have understood the grammatical structure of Japanese language at intermediate level, and gained an ability in the Japanese language equivalent to the Japanese Language Proficiency Test's level 3.

JAP252 is a course provided to students returning from two semester long exchange programs in Japan to write Bachelor theses. The theses should be critical essays on some themes about Japan in Norwegian, with short summaries in Japanese language.

Characteristics of the program in comparison with some programs at other universities.

The only Norwegian university that offers a Bachelor program in Japanese is the University of Oslo. At this university, the program called japansk med japan-studier is offered as part of Asia- og Midtøsten-studier. This program teaches the Japanese language in the wider context of studies of Japan, while the program at the University of Bergen concentrates on Japanese language education. Study points for each Japanese language courses per semester are 10 points, which is one third of the compulsory study points per semester. The students obtain an ability in the Japanese language equivalent to the Japanese Language Proficiency Test's level 3 after completion of the course JAP3010-Japansk E which is offered after the exchange programs in Japan, while at the University of Bergen, the students obtain the ability of this level before their studies in Japan as the exchange students.

This shows that the Bachelor program of Japanese language at the University of Bergen is suited for the students who intend to learn Japanese language and gain competence at high level. It seems to be a reason for the students' choice of the program at the University of Bergen, not the one at the University of Oslo. Another reason for choosing the program at the University of Bergen is, according to the students' comments, the smaller number of the students, i.e. 38, compared to the 60 students at the University of Oslo.

The characteristics of the program at the University of Bergen stand out when compared to the ones at other universities in Scandinavia. The Bachelor programs in Japanese offered at universities in Sweden- Stockholm University, Lund University, the University of Gothenburg, Dalarna University (distance education), and universities in Denmark- the University of Copenhagen and Aarhus University, are, as at the University of Oslo, Japanese language education in the wider context of Japan related studies. This means that the program at the University of Bergen is unique in Scandinavia as a program for intensive Japanese language education.

Comments

Judging by the students' formal evaluation of the classes and my informal conversations with the students, they are satisfied with the quality of teaching at the University of Bergen. Based on my observation of some classes, the skills of grammar, vocabulary, reading, writing, listening and speaking are taught in a good balance. Grammar is, in particular, well taught, which is important to build up language ability to the higher level. It is an advantage for the students that they can use books on Japanese grammar written by their own professor. The method of evaluation of JAP110, JAP120, JAP205 is "mappeevaluering", which is effective in encouraging the students to work constantly through the courses.

The students' comments on their experiences of the exchange programs at Japanese universities indicates that the quality of teaching varies from university to university. While many students are happy about the programs, some students express dissatisfaction with the Japanese language courses in the programs. It is the Japanese universities' responsibility to improve the quality of their programs, but it is also important for the University of Bergen to choose exchange partners which provide good study programs.

As mentioned above, the Bachelor program at the University of Bergen is unique in Scandinavia as a program for intensive Japanese language education where the students can gain Japanese ability to a higher level than at any other university. Two permanent teachers are very well qualified linguists. There is a possibility to develop the program to into a "centre" for Japanese language education and linguistic research in Scandinavia in future. There is a PhD research position at the moment, but there is not a Master's program, which would be desirable to fill the gap between the Bachelor program and PhD level work, in order to make it possible for students to keep studying continuously at the University of Bergen.

NOTAT FRA PROGRAMSTYRE KNYTTET TIL
PROGRAMSENSORRAPPORT OM
BACHELORPROGRAMMET I JAPANSK VÅR 2017

Dato for håndtering i programstyret:

25. august 2017

Kommentarer fra programstyret:

Programstyret har diskutert programsensorrapporten for bachelorprogrammet i japansk i møte 25.8.2017.

Styret synes det er svært positivt at rapporten roser programmet for dets lingvistiske og språklige tilnærming til faget, noe som programsensor mener gjør japanskfaget ved UiB unikt i skandinavisk sammenheng.

Programstyret ser det også som positivt at programsensor støtter fagmiljøets initiativ til å innføre mappeinnlevering i stedet for «skoleeksamen».

Når det gjelder våre utvekslingsprogram, merker programstyret seg at programsensor kommenterer at studentene har blandede erfaringer med de japanske universitetene, og at noen studenter uttrykker misnøye med japanskundervisningen ved enkelte av universitetene. Programstyret stiller seg tvilende til om programsensor har dekning for en slik kommentar. En gjennomgang av programsensors spørreskjemaer, besvart av 13 studenter, viser at 6 studenter oppgir «middels fornøyd», 6 oppgir «svært fornøyd», og 1 student oppgir noe midt i mellom de to alternativene. Ingen av studentene oppgir «misløyd», som er ett av tre alternativer når man skal vurdere det aktuelle universitetet.

Fagkoordinator: Harry Solvang

Dato: 25. august 2017

Styre: Studiestyret ved Det humanistiske fakultet

Sak: 31/17

Møte: 15.11. 2017

[Sak 31/17: Programsensorrappport 2017 – studietilbudet i kinesisk](#)

Dokumenter i saken

- **Programsensorrappport – KIN103 og KIN104**
- **Notat fra programstyret**

Forslag til vedtak:

Studiestyret tar rapporten til etterretning.

Claus Huitfeldt
prodekan

Ranveig Lote
studiesjef

Evaluering av KIN103 og KIN104

Bjørn Garberg, programsensor

Jeg har i forkant av denne rapporten mottatt grundig dokumentasjon på undervisningsopplegg og pensum/studiemateriell for både KIN103 og KIN104 fra Institutt for Framandspråk. I tillegg har jeg fått tilsendt eksamensoppgaver for begge emnene, både skriftlig og muntlig eksamen, samt tilhørende eksamensresultater.

Undervisningsrapporten fra hovedlærer Shouhui Zhao er også et meget nyttig dokument for å få overblikk i faget. Den er relevant og gir en god innsikt i hvordan lærerne arbeider. Til sammen gir alt dette grundig dokumentasjon og bakgrunnsmateriale for å evaluere studiene.

Om studiet

KIN 103 bygger på KIN 101 og KIN102 og skal være et tilbud for de som vil lære mandarin over et grunnleggende nivå. Emnet skal gi et utvidet ordforråd knyttet til dagligliv/universitetshverdag; i tillegg skal det læres 200 nye skriftegn.

KIN104 baseres på KIN103 og med dette emnet utvides tegn- og ordforråd ytterligere med henholdsvis 700 ord og 300 skriftegn knyttet til hverdags- og samfunnsliv. Dette skal gjøre studentene i stand til å uttrykke egne synspunkter på forskjellige tema.

Generelt ser det ut til at progresjonen fra KIN101 til KIN104 er veloverveid og er overkommelig for studenter flest. Fra nybegynnernivå KIN101 så skal man etter KIN104 være i stand til å mestre mandarin i den grad at det er funksjonelt, og man kan bruke språket aktivt i kommunikasjon og ha et godt grunnlag for å lære språket videre på egen hånd eller gjennom studier.

Begge emnene vektlegger også korrekt uttale. Dette er positivt og meget viktig for et språk som mandarin.

Som studieemnene er presentert og lagt opp, så synes de å være en naturlig og logisk fortsettelse av de forutgående obligatoriske emnene KIN101 og KIN102.

Undervisning, undervisningsformer og pensum

KIN103 gir et tilbud på i alt 12 timer pr uke inklusive 2 timer i muntlige kollokvi gruppe med frivillig lærer.

KIN104 gir tilbud på i alt 14 uke inklusive 2 timer i muntlige kollokvi gruppe med frivillig lærer.

Læremateriell til språkundervisning:

Hovedundervisningsmaterie ll er «Contemporary Chinese», den nye versjonen, utgitt av Hanban/Konfucius-instituttet. Dette er et sett som inneholder tekstbok, arbeidsbok for studenter, lærerveiledning og CD-er. Dette er bøker som er godt integrerte og funksjonelle med hensyn til språklæring innen forskjellige tema som vokabular, grammatikk, tegnskriving og tale.

Jeg har også gått gjennom ukeplaner og det egenprodusert læremateriellet lærerne benytter seg av. Dette inkluderer også hjemmeoppgaver. Generelt virker materiellet meget variert med bruk av forskjellige medier (bl.a. Kahoot); det har også en systematisk gjennomgang og øvelser i det vokabular og grammatikk som hører til emnet. Det greier å kombinere undervisning i kinesisk kultur og samfunn med språklige tema på en god måte.

Tilleggspensum:

Dette ser ut til å være en hensiktsmessig blanding av litteratur innen både språk og kinesisk kultur/samfunn. For KIN103 er hovedvekten fremdeles på språk med tegnforståelse og grammatikk, mens anbefalt lesning innen kultur/samfunn dreier seg om praktisk kulturforståelse. For KIN104 er det enda mer fokus på samfunn- og kulturforståelse, og også her ser tekstene/bøkene ut til å være velvalgte. Økt fokus på dette området er formålstjenlig, tatt i betraktning at flere av studentene i løpet av neste år vil være utvekslingsstudenter i Kina.

Generelt så er det ingenting å utsette på valg av litteratur; det følger en naturlig progresjon og vil være relevant for studentene.

Undervisning:

Det er tre lærere som står for undervisningen og disse virker godt samkjørte:

1. En lærer har ansvar for det grammatikk/syntaks/idiomatiske uttrykk, samt kulturelle uttrykk som settes i forbindelse med disse.
2. En lærer fokuserer på grunnleggende språkferdigheter – lytte, snakke, lese og skrive. Denne læreren er også ansvarlig for å gi hjemmeoppgaver og godkjenne disse.
3. En lærer har samtale kollokvier hvor studentene skal ha mulighet for å praktisere det de har lært i forelesningen til de ovennevnte lærerne. Jeg forstår det sånn at dette er noe læreren gjør på frivillig basis. I utgangspunktet er disse kollokviene en god ide, og instituttet bør kanskje ha en alternativ løsning når denne læreren ikke er tilgjengelig lenger.

Hovedlæreren ser det som en stor fordel at det er tre lærere med tre forskjellige typer av undervisning, og at lærerne utfyller hverandre på en utmerket måte. Han sørger for at alle tre er innforstått med hvilket tema som det fokuseres på hver uke. Alle følger en ukeplan med gitte undervisningstema. Lærerne prøver å skape en dynamisk og helhetlig undervisning ut fra dette. De legger vekt på trening av lytte- og taleevner, forsøker derfor

å holde bruken av engelsk og norsk på et minimum i klasserommet. Studentene oppfordres til å lære seg å finne nye ords betydning på egen hånd da dette lærerne mener dette er en grunnleggende kompetanse i språklæring.

Dette virker å være en veldig god ordning og studentene bør oppfordres til å delta i størst mulig grad hos alle tre lærerne. Da er det også viktig at det er tilrettelagt for alle studenter, også for de som er svakere faglig og spesielt innenfor muntlig kinesisk.

Kombinasjonen av undervisningstemaene og fordeling av lærerne på forskjellige temaer, virker å være en god utnyttelse av ressursene og er med på å stimulere studentene til videre læring. Det er god pedagogikk og en fornuftig måte å utnytte lærerressursene på.

Eksamen og eksamensformer

For begge kurs er det obligatorisk fremmøte og studentene mottar jevnlig obligatoriske hjemmeoppgaver. Det kreves minst 75% fremmøte og 75% godkjente hjemmeoppgaver.

Både KIN103 og KIN104 har en todelt eksamen med en tretimers eksamen i lese- og skriveferdigheter og forståelse av grammatikk. I tillegg er det en muntlig prøve på kinesisk/mandarin. For begge emnene teller den skriftlige delen 60% og den muntlige 40%, og begge må være bestått i samme semester. Det er en forutsetning at man har KIN103 før man går opp til eksamen i KIN104.

Tidsrommet mellom eksamenene for de to emnene er sju uker. Det kan eventuelt vurderes om dette tidsrommet er noe kort for KIN104. Av de få som har besvart evalueringene er det et par som bemerker dette. Selv om dette ikke behøver å være representativt for alle studenter, så kan det være mulig at én til to uker ekstra tid hadde vært en fordel for alle. Man kan eventuelt se på om dette er praktisk mulig for senere eksamener.

Eksamensresultater for KIN103 (skriftlig):

A – 8 kandidater

B – 5 kandidater

C – 2 kandidater

D – 2 kandidater

E – 2 kandidater (hvorav en fikk F på muntlig)

F – 3 kandidater

Det vil si at samlet fikk 3 av 22 ikke bestått.

Ellers er det verdt å merke seg at det er godt samsvar mellom skriftlig og muntlig nivå i karakterene; 17 av kandidatene fikk samme karakter eller én karakter bedre på den muntlige eksamen sammenlignet med skriftligkarakteren. Kun to kandidater fikk dårligere karakter på muntligeeksamen.

Eksamensresultater KIN104 (skriftlig):

A – 5 kandidater

B – 4 kandidater

C – 4 kandidater

D – 1 kandidat

E – 4 kandidater

F – 0 kandidater

Tre kandidater møtte ikke til eksamen. Det er vanskeligere å sammenligne samsvaret med muntlig eksamen her, da det oppgis kandidatnummer på det ene skjemaet og navn på det andre. Allikevel ser tendensen ut til å være det samme som hos KIN103: de fleste får samme eller noe bedre karakter i muntlig. Ut fra de dokumentene jeg har, så der det ut som kun én kandidat har fått ikke godkjent på muntligeeksamen.

Eksamensresultatene for KIN103 og KIN104 synes samlet å være atypiske sammenlignet med det man antar er en normalfordelingskurve. Resultatene ser ut til å være noe bedre, ettersom 55% oppnår karakteren A eller B, hvor en normalfordeling kunne tilsi at resultatet burde være rundt 35%. Resultatene bør derfor veies opp mot eksamenenes vanskelighetsgrad og sensurens vurdering; eller er oppgavene for lette for dette nivået eller er sensuren for mild? Eller er det andre forhold som gjør seg gjeldende, som f.eks. at enkelte studenter har hatt et studieopphold i Kina.

Jeg har lest igjennom den skriftlige og muntlige eksamen for KIN104. Den skriftlige delen er en tretimers skriftlig eksamen med 9 forskjellige oppgaver. Disse tester leseforståelse, grammatikk og skriftlig uttrykk. Jeg kan ikke se at disse oppgavene på noen måte skal være for lette i forhold til det nivå man kan forvente av studentene. Oppgavene er varierte og grundige og ser ut til å være godt egnet for å teste kunnskaper innenfor forskjellige områder og for å skille mellom kunnskapsnivå.

Når det gjelder sensuren så har jeg sjekket med eksempler på besvarelser med karakterene A og F for KIN103 og A, C og E for KIN104. Ingen av disse er påfallende milde i sine bedømmelser og alle fremstår som godt begrunnede.

Evaluering fra studentene

Instituttet har sendt ut evalueringer til studentene etter gjennomført KIN103 og KIN104, men grunnet et teknisk uhell ble svarprosenten veldig lav og evalueringen derfor veldig usikker og det er vanskelig å legge noe særlig vekt på resultatene. Enkelte studenter har allikevel fått besvart og det kan være verdt å merke seg noen av kommentarene her, selv om det er usikkert hvor representativt det er for studentene som helhet.

To ting nevnes spesielt:

1. Nivåforskjeller – En av evalueringene mener at det er for store nivåforskjeller i gruppen. Det henvises til at enkelte studenter har hatt et studieopphold i Kina (utenom utvekslingsprogrammet etter det jeg forstår) og at disse naturlig nok har et høyere språknivå enn de andre. Det bemerkes at disse påvirker undervisningen på det vis at de kan bli dominerende og andre føler at det går for fort frem for dem. Det kan være en viss fare for at undervisningen ubevisst tilpasses en mindre gruppe og enkelte kan falle av. Dette er noe man bør vurdere nærmere.
2. For kort semester – Det blir av flere påpekt at tiden for KIN104 er for kort før man skal opp til eksamen. Med start 17. oktober og første eksamen 25. november opplever enkelte av studentene dette som veldig krevende. KIN104 har såpass mye nytt innenfor vokabular/tegn og språklæring generelt at tiden kunne vært utvidet med en eller to uker. Det blir påpekt at en måneds juleferie virker bortkastet. Jeg tror at også dette er noe som bør undersøkes; det kan tenkes at det kun er et mindretall som er av denne oppfatningen, men argumentasjonen er forståelig.

Det er ellers min oppfatning at disse evalueringene er viktige og kan gi en god pekepinn for eventuelle korreksjoner, som kan være vanskelig å oppdage og eventuelt korrigere underveis i studieemnet. Evalueringene kan være en god rettesnor for institutt og

lærerkollegium, og kanskje dette er spesielt viktig der alle lærerne er utenlandske og all kommunikasjon skjer på et fremmedspråk. Det vil alltid være større utfordringer knyttet til å oppfatte uttalte og uuttalte signaler for begge parter i en slik studiesituasjon. Det kan derfor være ekstra viktig med slike evalueringer. Når dette er sagt så er det også viktig å understreke at studentene gir veldig positive evalueringer av lærerne, som imøtekommende, iherdige og veldig engasjert og hjelpsomme overfor studentene.

Generelt

Studieemnene KIN103 og KIN104 fremstår som solide både når det gjelder lærerkrefter, disposisjon av undervisningstimer og –emner, bruk av hjemmeoppgaver, studienes og eksamenenes vanskelighetsgrad og sensur.

Det eneste man kan være oppmerksom på er de punktene enkelte studenter bemerker i evalueringen:

1. Det er kort tid fra start på KIN104 og til eksamen, eksamen kunne godt ha vært en eller to uker senere.
2. Man bør være oppmerksom på en betydelig forskjell i språknivå hos de som har vært i Kina og de som ikke har.

Disse to punktene er ikke ment som kritikk, da informasjon om dette er utilstrekkelig, men det er to punkter som kan være verdt å diskutere. Punkt 2) kan bli viktig å forholde seg til når studentutvekslingsprogrammet starter.

NOTAT FRA PROGRAMSTYRE KNYTTET TIL PROGRAMSENSORRAPPORT I KINESISK FRA VÅREN 2017

Dato for håndtering i programstyret: 1. september 2017

Comments from the Course Coordinator:

Programsensoren for Chinese program, Dr. Bjørn Garberg, submitted his evaluation report about Kin103 and Kin104 on 30th January 2017. The report examines the two courses from various dimensions including studying, lecturing, examination (including exam format and result), and students' feedback.

The report contents were vigorously discussed by teachers and students representatives at the programstyret møtet held on 1st Sept. 2017.

The discussion focused particularly on suggestions and concerns raised by the Censor in the report, and the those points agreed upon by the majority participants møtet were adopted at the programstyret, it was decided they would be integrated into the revised version of course description and instructional practices.

Fagkoordinator: Shouhui ZHAO
Dato: 18.09.2017

Styre: Studiestyret ved Det humanistiske fakultet

Sak: 32/17

Møte: 15.11. 2017

[Sak 32/17: Studentmottaket ved Det humanistiske fakultet – høsten 2017](#)

Dokumenter i saken

- **Rapport fra ansvarsgruppen for studentmottak høsten 2017**

Forslag til vedtak:

Studiestyret takker for arbeidsgruppens arbeid med studentmottaket og tar rapporten til etterretning.

Claus Huitfeldt
prodekan

Ranveig Lote
studiesjef

STUDENTMOTTAK VED DET HUMANISTISKE FAKULTET

Studiestartgrupper og felles undervisning det første semesteret

Rapport fra ansvarsgruppen for studentmottak høsten 2017

Innhold

Arbeidet med studentmottaket er delt inn i ulike ansvarsområder, og rapporten er basert på disse:

- Rombooking
- Forberedelser i FS/plassering i grupper: ex.phil. og ex.fac.
- Studiestartgrupper: rekruttering, intervju og tilsetting av gruppeledere, opplæring, gjennomføring av program
- Informasjonsarbeid og påmelding til studiestartgrupper: utforming og utsendelse av påmeldingsepost, nettsider, brev/e-post, forberedelser og gjennomføring på infosenteret.
- Opplagg for semesterregistrering
- Velkomst – og informasjonsmøte i Grieghallen
- Fadderorganisering

Vedlegg:

1. Ukeplan for studiestartuken 2017
2. Regnskapet

Innledning

Denne rapporten er basert på evaluering av alle deler av studentmottaket høsten 2017. Høsten 2015 ble det utført en pilot for et nytt studentmottak basert på MN-fakultet sitt klassemottak, og prosjektet med inndeling i studiestartgrupper er dermed i sin tredje sesong i 2017. Mange av arbeidsoppgavene og rutineene bygger derfor på eksisterende materiell og rutiner fra høsten 2015 og 2016, som er blitt utbedret og oppdatert med endringer.

Planlegging av mottaksarbeidet begynte med nedsettelse av en egen ansvarsgruppe med faste ukentlige møter fra mars 2017. Gruppen delte arbeidet inn i de nevnte ansvarsområdene, og status og gjennomgang av disse var faste punkter på hvert møte. Hvert institutt og SKOK hadde

med en representant hver i ansvarsgruppen i tillegg til at det var meldt inn en vara for hver representant.

Gruppen ble også i år ledet av leder for infosenteret. Flere representanter i gruppen var med i piloten høsten 2015 og /eller høsten 2016, og det var en fordel for arbeidet.

Rombooking

Planlegging og gjennomføring

De viktigste kriterier for rommene er følgende:

- Det må være plass til 25 studenter, som er det ideelle tallet studenter pr. gruppe,
- Rommene må ha bord og stoler som kan blir flyttet på. Auditoriene er av den grunn, ikke aktuelle å bruke.
- Rommene må i størst mulig grad være på HF sin campus. Vi ønsker å samle de nye studentene på fakultetet sitt område for at de tidlig skal kunne orientere seg der de skal være.

Rombooking er en viktig del av arbeidet, og det må settes i gang så tidlig som mulig for å unngå at rom allerede er bestilt av andre. En utfordring i år var at det nye timeplanleggingssystem TP ble innført samtidig, og det ga noen utfordringer. Rombehovet ble meldt inn i god tid før fristen, og noen ble bekreftet da, men flere av bekreftelsene kom ikke før i august. Fakultetet måtte selv booke noen av rommene for å sikre at de kunne brukes. Tidligere har rutinen vært at SA har booket rommene vi har bedt samtidig som arbeidet med resten av timeplanleggingen, men her må rutinen endres.

Det er nødvendig å gjøre noen tallberegninger på forhånd. Hvor mange studiestartgrupper vi kan beregne, baserer seg på deltakertall fra året før. Tallene ble justert etter hvert, og ved et par tilfeller hvor vi så at vi hadde for mange rom, ble det meldt tilbake til timeplan på SA og oppdatert i TP.

Evaluerings

Med unntak av utfordringene med TP og et rom som viste seg å være for lite, fungerte alt godt både med hensyn til planlegging og gjennomføring. Planleggingen ved bruk av UiB sin Bygg- og romoversikt og oversikt over utstyr på rom er også gode verktøy i planleggingen. Også Excel-dokumentet *Forslag rombooking* er helt nødvendig å bruke både for oversikten over hvilke aktuelle rom som finnes og for å holde orden på hvilke rom som til enhver tid er booket. Noen forbedringspunkter:

- Dersom vi selv kan booke rommene inn i TP tidlig i vårsemesteret før resten av undervisnings- og eksamensplanlegging blir gjort, vil det være en stor hjelp. Dette gjelder både rom til studiestartgruppene, auditorier til semesterregistreringsøktene og til andre arrangement i studiestartuken. Det ser positivt ut for en slik ordning våren 2018.

- Det bør tas en befaring på rommene som skal brukes for å se om de egner seg eller ikke. I år viste det seg at et rom på HF-bygget ble for lite til gruppen som skulle bruke det da gruppen økte med 3 personer.
- Dersom man bruker rom andre steder enn på HF-campus, f.eks. på Dragefjellet, må det ordnes med korttilgang på forhånd til rommene + toaletter. Krav fra Kortsenteret er at de må ha beskjed tre dager før rommene skal brukes.

Forberedelser i FS og fordeling i grupper på ex.phil. og ex.fac.

Planlegging og gjennomføring

For å kunne ha påmelding i FS er det svært viktig at emnet, undervisningsenheten og undervisningsaktivitetene er satt opp riktig i FS. Påmeldingsperioden må være på plass før Studentweb åpner, og resten må være på plass før påmeldingen åpner. Feil her kan gjøre at påmeldingen stopper opp, eller forvanske arbeidet med fordeling etterpå.

Arbeidet med forberedelser ble gjort i samarbeid med de ansvarlige for førstesemesterstudiet på FOF. I år var det ekstra utfordringer fordi det som tidligere nevnt nettopp var blitt innført et nytt timeplanleggingssystem (TP) og beregninger for antall ex.phil. og ex.fac.-grupper kom for seint i gang. En viktig årsak til forsinkelsen var at HF hadde tatt opp flere studenter enn først beregnet, inkluderte en økning av antall studieplasser på den nye lektorutdanningen (religion/historie). På grunn av at vi ikke hadde planlagt gruppebehovet godt nok, fikk vi en del ekstraarbeid i juli/august med å flytte på grupper. Dette er krevende å gjøre etter at timeplanene er ferdig lagt, fordi man da manuelt må sørge for kollisjonsfrihet mellom ex.phil.-grupper, ex.fac.-grupper og introduksjonsemner på programmene.

Plasseringen i grupper

Påmeldingsperioden for seminargrupper på ex.phil. - og ex.fac.-emner ble satt til 15.-18. august. Da fristen gikk ut ble de påmeldte studentene fordelt på ex.phil. - og ex.fac.-grupper sammen med studenter i samme studiestartgruppe. Her var det ikke alt som var avklart og tilrettelagt før fordeling i grupper, så det gikk med noe ekstratid for å få alt klart.

Selve arbeidet med plasseringen i ex.phil.- og ex.fac.-grupper ble gjort av FS-superbruker i fakultetsadministrasjonen i samarbeid med administrasjonskonsulent med ansvar for ex.phil. - og ex.fac. fra FoF. Vi hadde også en back-up-ordning med en annen saksbehandler i administrasjonen i tilfelle sykdom. I fjor var en studieveileder fra ett av instituttene back-up. På grunn av viktigheten av dette arbeidet, må det være avtalt en back-up som kan overta ved evt. sykdom. Det må være en person som er svært erfaren med FS, og som er nøyaktig og strukturert.

Evaluering

I år var det utfordringer med å få oversikt over antall studenter fordi vi hadde tatt opp flere

studenter enn tidligere antatt. Årsaken var en annen modell for utregning av frafallstall samt økning i antall studenter på det nye lektorprogrammet som gikk fra 11 til 40. Noen forbedringspunkter:

- Institutt for filosofi og førstesemesterstudier (FoF) må være tidlig involvert med fakultetsadministrasjonen for å gjøre økonomiske avklaringer og særlig klargjøre hvor mange ex.phil. og ex.fac.- grupper det er finansiering for.
- Estimer og planlegging av antall grupper og øremerking av gruppene til konkrete program på ex.phil. og ex.fac. bør gjøres i forkant av timeplanleggingen, dvs. i februar/mars. Gruppene på ex.phil. og ex.fac. skal være kollisjonsfrie med andre introduksjonsemner på det enkelte studieprogram, og timeplanleggerne på FoF og programmene må sette opp studentgrupper i TP som sørger for dette. De må da vite hvilke ex.phil. og ex.fac.-grupper som er satt av til det enkelte program.
- Estimer for gruppebehov på ex.phil. og ex.fac. bør i februar/mars ta utgangspunkt i oppmeldingstallene for fjorårets ex.phil.- og ex.fac.-grupper og fordelingen på det enkelte program. Samtidig må man se på planlagte opptaksrammer for inneværende år, for å ta høyde for endringer i studentkullene pga. planlagte endringer i opptaksrammene, nye studieplasser, o.a.
- Justering av estimatene bør bli gjort så snart det foreligger opptakstall i form av ja-svar. Dette skjer ca. 26. juli.
- Viktige faktorer for å lykkes her er at det er blitt gjort gode forberedelser med timeplanleggingen, og at det er erfarne personer i fakultetsadministrasjonen som utfører selve plasseringsarbeidet.
- En prioriteringsliste på hvem som skal ha prioritet til plass på ex.phil.- grupper må være klar for at dette arbeidet skal gå så sømløst som mulig (f.eks. nye studenter, eksisterende studenter, årsstudenter).
- Det er viktig at alle opplysninger er på plass og lister tilgjengelige før arbeidet med plassering i grupper kan begynne.

Utover de nevnte utfordringene gikk arbeidet med plassering i grupper bra, og vi lykkes med noen få unntak, med å plassere studentene som hadde gått i samme studiestartgruppene sammen på ex.phil. - og ex.fac.- grupper.

Studiestartgrupper:

Rekruttering av gruppeledere og intervju

Planlegging og gjennomføring

Ansettelse og opplæring av gruppeledere, er først ut av arbeidsoppgavene knyttet til organiseringen av studiestargruppene.

I midten av april ble det sendt ut e-post til fjorårets gruppeledere og til de som ble valgt til å være referansestudenter med oppfordring om å søke. Det ble hengt opp plakater med stillingsannonse og lagt ut melding på Mitt UiB med søknadsfrist 8. mai. Denne fristen ble

senere utvidet. Vi sendte også flere e-poster direkte til studenter som ble spesielt anbefalt av forelesere/fagkoordinatorer og fjorårets referansestudenter. Dette viste seg å ha god effekt og er noe en bør fortsette med. I forkant av søknadsfristen stod vi også på stand i borggården på Sydnes og delte ut Twist og flygeblader med informasjon om det å være gruppeleder.

Til tross for det vi syntes var god «markedsføring», måtte vi utsette fristen og sende ut meldinger til alle studenter og be om tips på nytt for å få nok søkere.

Søkere med høy alder ble luket ut av søkerlisten og resten ble innkalt til gruppeintervju den 29. og 30. mai. De som hadde vært gruppeledere tidligere slapp å komme på intervju. Kun en av de som kom på gruppeintervjuet endte opp med ikke å få tilbud. En trakk seg i løpet av sommeren, og vi stod til slutt igjen med 38 gruppeledere, noe som var et passe antall.

Evaluerings

Rekrutteringsprosessen fungerer bra. Men en bør på et enda tidligere tidspunkt jobbe aktivt med å få tips fra fagkoordinatorer/forelesere på studenter en kan kontakte direkte. En kan også bruke fagutvalg for å få tips/rekrutterere. Dersom en i fremtiden trenger flere gruppeledere enn en trengte i år, er det mulig at det vil bli problematisk å rekruttere nok studenter. Dette er noe en må tenke på om økningen i antall studiestartgrupper fortsetter (f. eks. om en skulle inkludere årsstudiestudentene). Selv om vi jobbet aktivt med rekrutteringen og til slutt fikk nok søkere, var det ikke helt uproblematisk.

Studiestartgrupper: Opplæring av gruppeledere og gjennomføring

Planlegging og gjennomføring

Opplæringen ble gjort etter mal fra fjoråret og fungerte godt. Alle ble innkalt til gruppelederkurs fredag 11. august (fredag før semesterstarten), og alle dukket også opp. På selve kurset gikk vi gjennom flere av lekene i kursheftet og gruppelederne gjennomførte selv lekene. Vi hadde en detaljert gjennomgang av programmet og hadde god tid til spørsmål.

Gruppelederne fikk utdelt kurshefte og fikk også beskjed om å lese mer på dette i helgen. De fikk ikke utdelt navnelister for studiestartgruppene sine.

Gjennom påmeldingen til studiestartgruppene fikk vi informasjon om hvilke gruppeledere som ville ha studenter med behov for tilrettelegging i gruppene sine. Vi hadde i forkant gitt noen av disse gruppene to gruppeledere, og på kursdagen fikk de aktuelle gruppelederne en lapp med navn på studenten med behov for tilrettelegging og informasjon om hvilken type tilrettelegging studenten/e trengte. En av gruppelederne fikk også opplæring i hvordan bruke phonak (teleslynge).

Det ble også samlet inn opplysningsskjema med informasjon om kontonummer, fødselsnummer og bostedsadresse som senere ble sendt til Lisbeth Clausen i HF-administrasjonen for lønnsutbetaling. På slutten av kursdagen skulle gruppelederne gå og sjekke rommene sine. Her hadde vi ikke ordnet med romtilgang fra denne datoen, så ikke alle fikk gjort dette.

Evaluering

Til tross for gode tilbakemeldinger på kurset, påpekte flere at det ikke hadde vært nødvendig å gjennomføre så pass mange av aktivitetene i heftet, men at det hadde vært ønskelig å heller få litt mer informasjon om rollen som gruppeleder og tips knyttet til denne. Noen forbedringspunkter:

- Det vil sannsynligvis være en god ide å prøve å hente inn en didaktiker/pedagog som kunne snakket litt om rollen som gruppeleder til neste gruppelederkurs.
- Vi ser at behovet for tilrettelegging øker blant de nye studentene, og et forslag fra HF-administrasjonen er at ansvarlig for tilrettelegging i administrasjonen kommer og snakker om dette temaet på gruppelederkurset.
- Noen gruppeledere ønsket å få utdelt navnelister på kurset slik at de kunne pugget litt navn, forberedt seg på størrelsen og sammensetningen på gruppen.

- Kortsenteret må bes om å låse opp rommene som skal brukes fra dagen kurset holdes, slik at gruppelederne ikke kommer til låste dører når de skal gjøre seg kjent med rommet på kursdagen. Rommene må også være åpne tidlig på mandagen i studiestartuken (kl. 8) slik at de kommer seg inn når de skal gjøre i stand etter å ha hentet nett med materiell og vannmugger.
- Det er viktig å forberede gruppelederne på at uforutsette ting kan oppstå og at de sannsynligvis må bli nødt til å improvisere. En bør også understreke at det akkurat rundt inndelingen i studiestartgruppene pleier å være litt forvirring, og helst ha laget en plan for hva gruppelederne skal gjøre med studenter som dukker opp, men som ikke står på listen.
- Et forslag fra gruppelederne er at en side i gruppelederheftet vies til tips til gruppeleder for å tilpasse opplegget til store, små, stille, livlige grupper og studenter.

Studiestartgrupper:

Gjennomføring mandag og tirsdag 14.-15. august

Planlegging og gjennomføring

Arbeidsgruppen hadde ikke mye tid til å lage studiestartgrupper utfra listene over de nye studentene. Påmelding ble sendt ut kun til de som har svart ja, og dermed får fakultetet tallene kun to uker før semesterstartuken. Listene over studiestartgruppene er svært viktige for den videre plasseringen på ex.phil.- og ex.fac.-grupper, utgangspunkt for plassering på av rom basert på størrelse, samt at de inneholder informasjon om studenter som har behov for tilrettelegging (de inneholder ikke navn).

Studentene møtte tidlig opp på infosenteret for å hente plakat med navn på studiestartgruppen, posen med materiell, navnelister og vannmugger. Ved en feil hadde ikke rommene blitt låst opp på dette tidspunktet, og noen av gruppelederne fikk ikke laget i stand rommet slik de hadde tenkt. En person fra ansvarsgruppen var hele tiden tilgjengelig for gruppelederne på infosenteret, og dette viste seg å være viktig ettersom de jevnlig kom innom med spørsmål.

Tilrettelegging

Vi ser en økning i antall studenter som ber om tilrettelegging i studiestartuken, og vi ser at det tar tid å forberede og tilpasse både utstyr og ordninger. Blant annet måtte de som var ansvarlig for organiseringen av studiestartgruppene få tak i teleslynge til hørselshemmede fra IT-avdelingen, og de måtte forberede gruppelederne på at det var studenter med spesielle behov som f.eks. sosial angst, Asberger, tarmsykdommer m.m. som de måtte ta spesielle hensyn til. Vi var også i tett kontakt med Tolketjenesten som ba om utstrakt informasjon om presentasjoner som ble holdt, om opplegg for studiestartgrupper og semesterregistrering, om tidspunkt og reserverte plasser.

Instituttvelkomstmøtene

Til tross for at det ble utarbeidet forholdsvis detaljerte rutiner for hvordan instituttene skulle dele inn gruppene og sende dem ut i etterkant av instituttvelkomst, ga gruppelederne tilbakemelding på at ikke gikk helt etter planen for alle institutt. Både IF og LLE var ferdige med sin velkomsttale og opplegg før avtalt og brukte heller ikke god nok tid mellom hver pulje studenter som ble sendt ut. Dette skapte en del forvirring, men det gikk likevel greit.

Ekstra studenter

Flere gruppeledere fikk ekstra studenter på gruppen sin som ikke var påmeldte og kom ned på infosenteret med dem. Det viste seg at noen av disse faktisk hadde meldt seg på i Survey, men at de ikke var kommet med på excelarket med oversikt over alle studentene som var påmeldt. Dette gjorde at det ble vanskelig å si nei til studentene, og noen grupper ble litt vel store. En gruppeleder måtte på grunn av gruppestørrelsen også bytte rom, noe som gjorde at vedkommende fikk en litt utfordrende start.

Lunsj

Lunsjorganiseringen gikk problemfritt, men vi hadde alt for få glutenfrie alternativer. De som hadde andre allergier, måtte kjøpe mat i kantina selv, men fikk refundert utlegget om de skrev navn og kontonummer på kvitteringen og leverte den på infosenteret. Det kan være en ide å snakke med kantina om de ikke kan ha litt glutenfrie alternativer akkurat denne mandagen. Til drikke fikk de mugger med vann og engangskopper var delt ut på forhånd. Programmet ellers så ut til å gå fint.

Studenter på årsstudium

I år kuttet vi ut fellesmøte for studenter på årsstudiene som vi har hatt tidligere år. Dette på grunn av lavt oppmøte de siste årene. Det er en mangefasettert gruppe studenter som begynner på årsstudium, flesteparten er eldre studenter og f.eks. lærere som vil ta et undervisningsfag. Noen er studenter direkte fra videregående skole som kanskje egentlig burde begynt på et bachelorprogram. De faller ofte mellom to stoler, både når det gjelder informasjon, semesterregistrering og mottaksopplegg, det ble rapport fra flere hold i år.

Evaluering

En person fra ansvarsgruppen var hele tiden tilgjengelig for gruppelederne på infosenteret, og dette viste seg å være viktig ettersom de jevnlig kom innom med spørsmål. Ansvarsgruppen var klare med fordelingen av studenter i studiestartgrupper seint i uke 32, og det er viktig at tidsaspektet blir drøftet under forberedelsene til neste år.

Noen forbedringspunkter:

- Rommene studiestartgruppene skal være på må være låst opp fra tidlig av. En må også dobbeltsjekke om rommene virkelig er tilpasset studenttallet, slik at en unngår at gruppeledere må bytte rom i siste liten.
- En bør vurdere om gruppelederne skal være inne i selve auditoriet/rommet hvor instituttvelkomsten finner sted. Flere gruppeledere sa at dette ville vært bedre ettersom en da vet hvor langt i programmet instituttene er kommet, og det da ikke gjør så mye om studentene blir sendt ut for tidlig.
- Det bør være to personer på infosenteret som sitter klar og tar seg av spørsmål i tiden rundt gruppeinndelingen. Erfaringsvis oppstår det alltid forvirring rundt dette. En bør ha klar Excel-arket med informasjon om alle påmeldte samt Surveyskjemaet med påmeldinger slik at en kan sjekke om studenter er påmeldt eller ikke.
- Under inndeling i studiestartgrupper misforstod flere lektorstudenter hvilket studieprogram de tilhørte og ble derfor med studiestartgruppen for bachelorprogrammet til de hadde som fag I (f.eks. BA i engelsk). Under inndelingen i studiestartgrupper på instituttvelkomstmøtene bør vi på forhånd sende instituttene en liste for å sikre oss at lektorgruppene blir sendt ut før BA-programmene.
- En bør også vurdere å gjennomgå rutinen for inndeling i studiestartgrupper på instituttvelkomstmøtene på et eget møte med de som skal være konferansierer og lese opp puljeinndelingen.
- Vi må ha større fokus på tilrettelegging og ressursene det krever. Det kan være utfordrende for gruppeledere å ha studenter med tilretteleggingsbehov, og de bør få mer informasjon rundt det og være mer forberedte. Det må også lages noen rutiner eller et informasjonsskriv på hvordan både administrasjonen og gruppelederne skal gå fram ift. ulike tilretteleggingsbehov.
- Vi bør lage et opplegg for studentene på årsstudiene og har allerede noen forslag til tiltak som kan vurderes, bl.a. mentorordning og tidlig kartlegging av hvor de kommer fra og tilpassing basert på det.

Informasjonsarbeid og påmeldingsepost

Planlegging og gjennomføring

Erfaringene fra fjoråret var viktige i arbeidet med å planlegge informasjonsarbeidet i prosjektet. Informasjonen som ligger på nettsidene må være tydelig og klar og helst bli lagt ut mellom fra 1.-15. juni. Nettsidene heter *Ny student* og *Informasjon til nye studenter ved Det humanistiske fakultet*, og SA laget en samleside for UiB som viste til hver fakultetsside. Nytt i år var også muligheten for å legge ut informasjon om studiestarten på hver studieprogramside under en egen fane som heter *Ny student*. På HF la vi ut informasjon forholdsvis seint, dvs. i begynnelsen av august, mens de vanlige Ny studentsidene til HF var klare i juni før sommerferietid.

Informasjonsbrev fra UiB

SA sender ut tre brev til de nye studentene i løpet av sommeren. I år ble alle brevene for første

gang sendt ut elektronisk. Tilbudsbrevet som hvert år blir sendt ut 21. juli, inneholder informasjon om oppmøtetid og sted samt kort informasjon om studiestartgrupper inkludert informasjon om at det ville komme en egen påmeldingsepost senere. Brevet inneholder også PIN-kode de nye studentene skal bruke når de skal registrere - og melde seg opp til undervisning og vurdering. Det viste seg at mange av e-postene som gikk til privatepost, havnet i spam-filteret, særlig hos de som bruker gmail. Dette er særlig uheldig fordi tilbudsbrevet er den første kontakten fakultetene har med de nye studentene og informasjonen her er viktig. Utsendelsen bør sikres bedre til neste år, evt. via Digipost. Dette er meldt videre til SA.

Informasjon på nettsider

Det ble brukt mye tid på å kvalitetssikre informasjonen på nettsidene om oppmøtetidspunkt, oppmøtested m/ bilder av bygninger etc. og hva som ellers skulle skje av aktiviteter i studiestartuken. Det kreves koordinering av informasjon om orienteringsmøter på alle nivå, anbefalinger av ex.fac.-emner og ellers annen detaljinformasjon fra instituttene, og innsamlingen må starte i mai. I år ble det også laget to nye sider til *Ny student*-området: En omtaleside av hva studiestartgrupper er og hva som skjer der, inkludert sitat om deltakelse i studiestartgrupper fra i fjor, og en side som informerer om hva et årsstudium er og mulighetene for å bytte over til et BA-program. Nettsiden om studiestartgrupper inneholdt også en tydelig forklaring på forskjellen er mellom studiestartgrupper og faddergrupper, og fremholdt at fakultetet organiserer studiestartgruppene og HSU faddergruppene.

Studiestartuken og fadderuken

Vi hadde ellers fokus på å unngå kollisjoner og uheldige tidshopp mellom alle møtene og aktivitetene gjennom uken, og at studentene skulle oppleve en kontinuitet i hva de skulle gjøre den første uken og tiden etter. Hele fadderprogrammet, både på norsk og engelsk ble også lagt ut på nett.

Påmeldingsepost – gjennomarbeidet innhold og form

Studentene som hadde takket ja til studieplass på HF fikk tilsendt en påmeldingsepost for deltakelse i studiestartgrupper den 28. juli. Surveyxact ble brukt, og det ble lagt mye arbeid ned i utforming av spørsmålene og i epost-teksten lenken blir sendt ut med.

973 studenter takket ja til studieplass, og av dem meldte 602 studenter seg på studiestartgrupper. Vi hadde til sammen 29 studiestartgrupper.

Evaluering

Infosenteret er et viktig møtested spesielt under semesterstarten, og vi må sikre at alle som har vakter der, har fått all nødvendig informasjon om rutiner, fremgangsmåter, endringer, program osv. Det må også ligge lett tilgjengelige informasjon i skranken, som kontaktlister over gruppeledere, deltakere i studiestartgruppene, over fadderledere og andre sentrale kontaktpersoner i tilfelle studenter skulle miste sine grupper, gi beskjed om fravær o.l. Noen forbedringspunkter:

- Informasjonen fungerte greit, men neste år tror vi at studieprogramsidene vil bli tatt mer i bruk.
- Det er viktig at brevene som sendes ut fra UiB kommer frem og ikke ender i spam-filteret. Her har SA et ansvar, og informasjonen som kommer via brevene må sees på i sin helhet.
- Informasjonen rettet mot studenter på årsstudiene er mangelfull. Her må det jobbes fremover med å få ut bedre informasjon ut, kanskje epost, og et eget mottakopplegg.
- Når det gjelder påmeldingseposten, fungerte det bra. I år ble den sendt ut seinere enn de foregående årene, fordi vi ville unngå mye sortering av filer etc. Det ble ganske tett opp mot uke 33, og det gikk greit, men vi bør ha fokus på det neste år. Det ble brukt en del tid på sorteringsarbeidet, og det kan være mulig å effektivisere det med smartere bruk av filtyper eller systemer.
- Det er svært viktig at vi utformer en god, punktvis rutinebeskrivelse for påmeldingsprosessen slik at man vet hvordan det skal gjøres neste år.

Organisering av semesterregistrering

Planlegging og gjennomføring

En del av programmet for studentene i studiestartgruppene, er semesterregistrering i store grupper på tirsdagen. Erfaring med denne organiseringen var positive, og vi gjennomførte også i år programvise, parallelle registreringer i de store auditoriene. Studentene brukte egne mobiler, nettbrett eller bærbare PC-er. De fikk en påminnelse om å ta med seg dette i studiestartgruppene på mandagen. Løsningen med å bruke auditorium åpner for å kunne bruke mer tid pr. student samt muligheten for å kunne vise en egen punktvis presentasjon som viser hvordan man skal gå frem. Hver av studiestartgruppene ble satt opp på egne tidspunkt sammen med ev.t andre grupper på samme fag, og studieveiledere fra det enkelte studieprogrammet var til stede i auditoriene for å hjelpe mens registreringen pågikk.

Vi fikk laget en kortvarig kurskonto med brukernavn/passord som studentene kunne bruke for å logge seg inn på Eduroam.

Et forslag til sammensetting av studiestartgrupper for semesterregistrering ble laget i begynnelsen av juni. Det ble gjort på bakgrunn av fjorårets sammensetting i tillegg til beregninger på antall påmeldte studenter til studiestartgruppene. Det ble gjort justeringer underveis.

Evaluering

Semesterregistreringen i auditorium var i det store og det hele en suksess. Under evalueringen ga flere uttrykk for at det var bra å få gjort registreringen så tidlig og de syns også det var bra at det var studieveiledere til stede for å hjelpe. De fleste studentene i studentevalueringen understreket semesterregistreringen som svært positiv, og som noe vi måtte fortsette å tilby. Noen forbedringspunkter:

- Det var noen mindre problemer med at noen studenter ikke klarte å komme inn på Eduroam. Dette kan skyldes studentens mobiler/nettbrett siden dette gjaldt de færreste.
- Noen av studentene meldte om at de hadde problem med å se ting ordentlig i Studentweb. Også noen av valgene de skulle gjøre underveis i registreringsprosessen, var tungvint på mobil. Dette regner vi med er foreløpige «oppstartsproblemer», og at synlighet av Studentweb på smarttelefoner vil bli bedre etter hvert.
- Flere studenter opplevde brudd i registreringsprosessen. Løsningen var å logge seg ut og logge inn igjen litt senere. De kan gjøre dette senere på infosenteret, men i all hovedsak ønsker vi at alle får mulighet til å gjennomføre semesterregistrering i løpet av møtet.
- Grunnet en feil i måten ex.fac. emnet Akademisk skriving ble lagt inn i FS (undervisningsaktivitet samlebilde), oppsto problemer med semesterregistrering på emnet.
- Det ble ikke tatt hensyn til studenter med behov for teleslynge. Her trenger vi å få oversikt over hvilke auditorier ved Sydneshaugen skole har et opplegg for teleslynge.

Velkomst- og informasjonsmøte i Grieghallen

Planlegging og gjennomføring

Velkomstmøtet i Grieghallen ble gjennomført etter samme lest som foregående år, og med fadderinndeling som under piloten, dvs. inndeling etter opprop av navn fra scenen. Møtet krever en del planlegging på forhånd, og tre personer fra ansvarsgruppen var spesielt ansvarlig for møtet i Grieghallen. Det må avtales hvem som skal holde tale, og det må bli gitt beskjed til dekanen at det skal være en tale på dette møtet. Vi var så heldige at vi også i år fikk vi med oss filosof Ole Hjortland, som holdt en tale, og den nye dekanen innledet studieåret med sin tale. Det blir også gjort en del arbeid med innhold og utforming av presentasjonen som vises på stor skjerm under møtet. Den skal kvalitetssikres av fagansvarlige og av ansvarsgruppen. Også konferansieren er involvert i programmet og hvordan det skal presenteres. Vi fikk også ekstra hjelp fra formidlingskonsulenten i HF-administrasjonen til å lage presentasjonen i rett format med bilder, fonter etc. Nytt i år var at det hang en stor skjerm fremme på scenen som viste talerne i stort format. Det gjorde det enklere for tilskuerne å følge med på hvem som snakket.

Evaluering

Velkomstmøtet gikk veldig bra, og vi fikk som alltid veldig god hjelp av personell i Grieghallen. Vi ser at det er en fordel å få samlet alle nye studenter i et fellesmøte, blant annet at studentene får en høytidelig mottakelse fra fakultetet og for at ledelsen ved fakultetet kan få mulighet til å snakke direkte til studentene og ønske dem velkommen til HF, og at vi kan informere alle om hva ex.phil. og ex.fac.-emnene går ut på og opplyse om den korte påmeldingsperioden. Det er også en fordel at fadderleder ved fakultetet kan ønske studentene velkommen, og at en samlet fadderinndelingen i Grieghallen er effektiv.

Noen forbedringspunkter:

- Noen innlegg om ex.phil. – og ex.fac.-emnene ble for lange, det må unngås.
- Informasjon må være kort og konsis, studentene tar inn mye de første dagene og de trenger kun å få det viktigste på velkomstmøtet.
- Vi kan gjerne gjenta opplegg med videooverføring av taler.
- Det er viktig å avtale med en taler i god tid før møtet, folk er travle.
- Talere må oppfordres til å snakke i et rolig tempo for det er tolketjeneste tilstede for døve studenter og de får en vanskeligere jobb dersom talere snakker for fort.
-

Fadderorganisering

Fadderleder ved fakultetet var med i ansvarsgruppen og deltok på de ukentlige møtene på lik linje med de andre representantene. Det var svært nyttig for både fakultetet og fadderleder å være med på planleggingen og holde hverandre løpende orienterte om hva som skjer i studiestartuken. Vi gjorde direkte avtaler med fadderleder om f.eks. å legge ut info på Facebook (utlysning av gruppeleder), og utveksling av informasjon som kontaktlister o.l. til infosenteret. Det ble også avtalt tidspunkt for oversendelse av lister med navn på deltakerne i studiestartgruppene for å sikre at de ble plassert i samme faddergruppe. Dette fungerte dessverre ikke som planlagt, også fordi HF hadde for få fadderledere i år og derfor hadde altfor store faddergrupper. Dette skal det jobbes med til neste år.

Økonomi

Tall fra det vedlagte regnskapet samsvarer med de budsjetterte utgiftene. Utenom det vedlagte regnskapet kom i tillegg utgifter til lønn av studieveileder ved AHKR som i planleggingsperioden fra mars 2017 hadde 20% av stillingen som vikar for leder av infosenteret mens leder av infosenteret var prosjektleder for ansvarsgruppen.

Oppsummering

Oppsummert fungerte studentmottaket med studiestartgrupper veldig bra. Ansvarsgruppen opplevde også, som både gruppeleder – og studentevalueringen viser, at studentene selv var svært fornøyde med ordningen. Noen forbedringspunkter må vi ta med oss videre til neste år, blant annet må vi se på hvordan vi bedre kan informere og ta bedre i mot studenter som skal begynne på årsstudier. Også tilrettelegging er et viktig tema som vi må ha fokus på.

Vi mener at studiestartgruppene legger et godt grunnlag for videre vennskap og at de gir et godt utgangspunkt for å skape trygghet på et tidlig tidspunkt. Dette har også blitt fremholdt i flere sammenhenger der frafall blir omtalt. Det å bli kjent med andre studenter i en tidlig fase av studieløpet kan være avgjørende for en god studiehverdag videre, og forhindre frafall. Vi vil også fremheve ordningen med studiestartgrupper gir de nye studentene en arena som gir mulighet for bredere integrering enn fadderorganiseringen kan gi.

Styre: Studiestyret ved Det humanistiske fakultet

Sak: 33/17

Møte: 15.11. 2017

[Sak 33/17: Retningslinjer for kontrollensur \(sakspapir ettersendes\)](#)

Dokumenter i saken

- **Sakspapirer ettersendes**

Claus Huitfeldt
prodekan

Ranveig Lote
studiesjef